

Evangelikus Közlöny

AMAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

TARTALOM

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM ÜLÉSE 2001. május 9. ■ 1. oldal

· Elnök-püspöki beszámoló ■ 1. oldal

Országos felügyelői jelentés ■ 3. oldal

Az Országos Presbitérium határozatai ■ 7. oldal

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK ■ 10. oldal

2001. évi I. törvény ■ 10. oldal

2001. évi II. törvény ■ 10. oldal

1/2001. számú (V. 18.) zsinati határozat ■ 10. oldal

2/2001. számú (V. 18.) zsinati határozat ■ 11. oldal

3/2001. számú (V. 18.) zsinati határozat ■ 11. oldal

Nyilatkozat ■ 11. oldal

EGYHÁZKERÜLETEK ■ 12. oldal

Déli Egyházkerületi Presbitéri és Közgyűlés (2001. április 27.) ■ 12. oldal

Püspöki jelentés ■ 12. oldal

Felügyelői jelentés ■ 14. oldal

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület közleményei ■ 19. oldal

A lelkészsképesítő vizsga írásbeli tétellei ■ 19. oldal

Pályázati felhívás ■ 19. oldal

Jelentés az Egyházkerület Püspöki Hivataláról ■ 19. oldal

Őszi terminusok ■ 20. oldal

Szerkeszti
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGE

Főszerkesztő
DR. FRENKL RÓBERT ORSZÁGOS FELÜGYELŐ

Felelős szerkesztő
HAFENSCHER KÁROLY ORSZÁGOS IRODAIGAZGATÓ

Kiadja
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ SAJTÓOSZTÁLYA

Felelős kiadó
KENDEH-KIRCHKNOPF PÉTER

Szerkesztőség és kiadóhivatal
1085 Budapest, Üllői út 24.
Telefon/fax: 317-1108 ■ 317-5478

ISSN 1419-7103

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM

*A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériumának ülése
Budapest, 2001. május 9.*

ELNÖK-PÜSPÖKI BESZÁMOLÓ

Az elmúlt esztendő december 16-a óta eltelt időszak országos egyházunk életében az új struktúra rövid vizsgaidőszaka volt. Miután minden szervezetnek a váza szerepet kell betöltenie, vagyis azért hozták létre, hogy benne a virág illatozzék, méltán várjuk új felállásban működő elnökségünkötől, hogy az evangélium szolgálatát minél jobban segítse és hatékonysági foka növekedjék.

Az ezredforduló a keresztyén egyházakat válság-szituációban találta. Ha csupán arra gondolunk, hogy a leglátogatottabb alkalmak, a vasárnapi istentiszteletek vagy misék, mindössze átlagosan 10 százalékban látogatottak, akkor is kitűnik, hogy a különböző felekezeti egyházak társadalmi, világnézeti befolyása nem a kívánt mértékű. Más rendezvények utáni érdeklődés mutat bizonyos nyitottságot a lakosság fiatalabb rétegeiben, de a keresztyén gondolkodás és ebből következő életforma kevesek kiváltsága.

Ebből ered az egyház küldetésének újrafogalmazása európai keretekben. A létszám csökkenéssel küzdő westfáliai egyház vezetősége a közelmúltban kiadott jövő orientált munkájában az egyház négy féle meghatározását együtt értelmezte.

Az egyház tanúságtételre (martyria) hívatott ebben a világban, arról a Jézus Krisztusról kell szólnia, aki azért jött közénk, hogy életünknek értelmet, távlatot adjon, akivel az élet szellemi-lelki síkján szükséges találkozunk. Ez az esemény alapvetően határozza meg az ember egész egzisztenciáját.

Az egyház istentiszteleti közösség (leiturgia), ahol a Teremtőt dicsérik, az ő közelségét hirdetik és a szentségben közösen ünneplik. E nélkül a liturgiai alkalom nélkül elképzelhetetlen az egyház jelenléte a világban.

Az egyház szolgáló közösség (diakonia). Arra kapta küldetését, hogy szóval és tettel az emberek mellé álljon, oltalmazza, védje és segítse őket különböző élethelyzetükben. Így hordozhatja a közösség az egyént, az egyház a társadalmat.

Az egyház közösség (koinonia). Az egymással való kapcsolattartáson túl az Ige közössége teszi lehetővé egymás kölcsönös elfogadását, részvételt a közösség életének formálásában az egyén emberi méltóságának elismerése akceptálásával.

Ha az egyház komolyan veszi küldetését e négy féle jellegzetességét egyszerre igyekszik a világ elé tárni, amelyben a közös vonás a jézusi küldetés betöltése.

Hazai, posztmarxista környezetben arról beszélhetünk,

hogy az egyház sajátos hitet ébresztő szolgálatán kívül részt vállal az oktató-nevelő tevékenységben, a szociális szükség oldásában, a kultúra keresztyén alkotásainak ismertté tételében és közösség teremtő, véleményt formáló szerepe egyre inkább elvárt a pluralisztikus társadalomban. E sokrétűnek tűnő feladatvállalás ellenére a szekularizáció és a szellemi-lelki áramlatok gazdagsága, a választás gyötrelmét kikerülni akarás kényelme sokakat közömbös, neutrális gondolkodásra készítet. Ebben szerepet játszik az elmúlt történelmi időszak tudatalattiban rejtőzködő hatása is. Ugyanakkor öröndetes a legfiatalabb nemzedék aktív érdeklődése és más értékrend előtti nyitottsága.

Elnök-püspöki székfoglalóban hangsúlyosan említettem a médiumokkal való kapcsolattartást és szükséges megjelenésünket képernyőn, rádióban és napilapokban. Nem kevésbé fontos egyházi kiadványaink minősége, tartalmi gazdagsága és formai elvárásoknak való megfelelése. Az a tény, hogy húsvét ünnepén egyidejűleg két, sőt három csatornán evangélikus istentiszteletet közvetítettek, a televíziók és az egyház közötti kapcsolatrendszer hiányát tükrözi. Arról viszont örömmel szólhatunk, hogy egyházunk minden jelentős történése ismertté vált hazai médiumainkban. Úgy vélem, az Evangelikus Élet című hetilapunk is egyre jobban megfelel korunk sajtó igényének és tartalmában is megnyeri az olvasók tetszését. A Kiadó szervezése még előttünk álló feladat. Megjelenésünk a misszió feltétele, elfogadottságunk nagymértékben függ a széles nyilvánosság előtt végzett munkánktól.

Külvégi kapcsolataink az elmúlt időszakban, amely rövid néhány hónap, érdemben nem változtak. Említésre méltó esemény volt a strassburgi közös nyilatkozat, az Ökumenikus Charta elfogadása és aláírása, amelyet az Európai Egyházak Konferenciája és az Európai Katolikus Püspökkari Konferencia közös képviselői ez év április 17-22. között együttesen fogadtak el. Sajnálatos, hogy magyar protestáns egyházi vezető ezen az alkalmon nem vett részt. Az EEK központi Bizottságának tagjaként Krámer György pilisi lelkész volt jelen az ünnepélyes akción. A Dokumentum az év folyamán magyar nyelven is megjelenik római katolikus testvéreinkkel közös kiadásban.

Február hónapban Hafenschér Károly országos irodavezető úrral meglátogattuk a westfáliai egyház vezetőit, élén Manfred Sorg praesessel és Weide egyházfőtanácsossal. Mindkettőjük viszontlátogatására sor kerül a közeljövőben. Ugyancsak jelen voltunk a bajor testvér egyház első női regionális püspöknőjének beiktatásán Münchenben, valamint a tavaszi zsinatukon Landshutban.

A február hónapban, Sopronban sorra került bajor-magyar evangélikus tárgyalások eredményéről, ezzel kapcsolatos javaslatról külön is szólni kívánok. Bajor testvéreink segítő szándéka és jó akaratja változatlan és szolgálatunkat nagymértékben hatékonytá teszi.

Szólnunk kell az utóbbi napok parlamenti ünnepeiről, amelyek a II. világháború áldozatairól, illetve a zsidók 1944-ben elszenvedett üldözéséről és 6 millió izraelita és töredékében cigány lakosság megsemmisítéséről emlékeztek meg. Méltán reméljük, hogy soha nem ismétlődnek meg az embertelenségnek e szégyenteljes történései.

Egyházi iskoláink újraindulásának 10. évfordulójára szervezett ünnepségnek ugyancsak a Parlament adott helyet. Élmeny volt az iskolák képviselőivel együtt megtölteni az Országház lenyűgözően szép termeit és értékelést hallani egyházi intézményeink egy évtizedes teljesítményéről. Pokorni miniszter úr külön kiemelte azt a tényt, hogy a 100 legjobb középiskola közül 24 egyházi intézmény, háromszor annyi, mint az önkormányzati iskolák aránya a táblázaton. A sorrend még jobb lenne, ha a hittudományi szakra jelentkező hallgatók is szerepelnének a statisztikában. Mindez nem ad elbizakodottságra alapot, de jelenlétünk és munkánk megbecsülése.

Amennyire szomorú esemény volt a Felső-Tisza áradása, annyira jóleső tudnunk, hogy valamennyi testvéregyházunk felajánlotta segítségét az árvíz okozta károk enyhítésében. Így a norvég evangélikus egyház moldei egyházkerülete, az osztrák, a bajor és westfáliai egyházak. E helyen is illesse köszönet együtt érző ránk gondolásukat. Evangélikus Egyházunkat az említett árvíz során kár nem érte, mivel ezen a vidéken egyetlen gyülekeztünk található, Kölcse, a Túr folyó partján. A Tisza gátszakadása következtében a Túr vize rohamosan apadt. A segítség azonban erkölcsi kötelességünk, ennek jegyében utalt át 5 millió forintot egyházunk az Ökumenikus Szeretetszolgálatnak, ahol ezt a munkát koordinálják.

Az egyes egyházak azonos tartalmú megállapodást kötöttek a Kulturális Örökség Minisztériumával a hitoktatás tárgyában. Ennek alapján a jövő tanévtől kezdődően a hitoktatói munka finanszírozásánál nem csupán a jelentkezők, hanem a csoportok számát is figyelembe vesszük. Minden tíz gyermek számát egy csoportnak, s ennek megfelelően utalják ki a honoráriumot egyházunk központjának. A változás arra serkenthet bennünket, hogy minél nagyobb létszámú csoportokat szervezzünk – első rendben a fővárosban és a megyeszékhelyeken, valamint nagy létszámú gyülekezeteinkben, másfelől még lelkiismeretesebben végezzük munkánkat, amelynek ellenőrzésére az Állami Számvevőszék is jogosult.

Református testvéreinkkel egyházvezetői szinten találkoztunk, ahol a tábori lelkesítő szolgálat, a börtönlelkészség és a kórházi lelkesítő szolgálat aktuális kérdései kerültek megvitatásra, és kölcsönös tájékoztatást adtunk egymás egyházának időszerű eseményeiről. Szüksé-

gesnek látszik a két egyház szorosabb együttműködése a jövőben, mivel egyre több közös feladat hárul reánk, így a repülőtéri szolgálat ellátása is.

Itt kell szólnunk arról a rendkívüli eseményről, amely Bartolomaiosz konstantinápolyi patriarcha személyének megbecsülését juttatta kifejezésre. Egyfelől a Pázmány Péter Katolikus Egyetem teológiai fakultása díszdoktorrá avatta, másfelől a Magyar Köztársaság elnökének képviselőjében Dr. Orbán Viktor miniszterelnök a Magyar Köztársaság nagy keresztjével tüntette ki új Róma érsekét. A patriarcha a protestáns püspökökkel külön is találkozott a Parlamentben. A meleg légkörű beszélgetés kifejezésre juttatta azt a kérést, hogy a Magyarországon élő a patriarcha jurisdictioja alá tartozó egyház nyerjen felvételt az Ökumenikus Tanács tagegyházai sorába.

Evangélikus Hittudományi Egyetemünkön 2001 szeptemberétől megkezdődik az oktatás a 6. évfolyamban. Ennek szükségességét két tény különösen alátámasztja. Az egyik az, hogy a hallgatók jelentős hányada gyülekezeti háttér nélkül érkezik az egyetemre. Nincs kialakult kegyességi élménye és hiányzik a lelkesítő munkával kapcsolatos tapasztalata, az emberekkel való bánásmód ismerete. A hatodik évfolyam alatt még az egyetem hallgatójaként, ugyanakkor a gyülekezetben elsajátíthatja mindazt, ami a gyakorlati munkájában feltétlenül szükséges, és mentorának bölcs belátása szerint végezhet szolgálatokat Luther-kabát nélkül. A további részletek kidolgozása folyamatban van az EHE megbízott személyei és a MEE vezetőinek részvételével. Az EHE próbaévről tekinti az első esztendő.

Május 11-én kerül sor az Ökumenikus Tanács új székházának és a közös egyetemi lelkesítő épületének alapkövetételére a Petőfi híd budai hídfőjénél az újonnan épült katolikus templom szomszédságában.

Két új középiskolánk – ha Isten is úgy akarja – ez év őszétől kezdi meg működését. Az egyik Miskolcon, a volt Evangélikus Tanítóképző Intézet épületében, a másik Kőszegen, a volt Leánynevelő Intézet jogutódjaként, mint Mezőgazdasági Szakközépiskola. Mindkét intézmény sorsa és jövője további intézkedéseket kíván, amelyről ülésünk későbbi időszakában még szólnunk.

Nehezen tolerálják gyülekezeteink az egyházi bíróságok tehetetlenségi nyomatékkal megterhelt tértelenségét és lassúságát. Ezen a területen rendkívüli zsinati intézkedésre van szükség, az egyházi élet zökkenőmentessé tétele érdekében.

Köszönöm mindazoknak a segítségét és együttműködését, akik Országos Egyházunk szolgálatát elősegítették és az újonnan kialakuló szervezetben új munkastílus megvalósítását szorgalmazták.

Napjaink egyik bestsellere Franz-Xaver Kaufmann „Wie überlebte das Christentum?” című könyve. A szerző a kereszténység történelmi sikerét abban látja, hogy üzenetét újra és újra a különböző kultúrák figyelembevételével tudja kifejteni. Másfelől megtalálja a széteső társadalom-

ban a közösségképzés elfogadható formáit. Végezetül, nemcsak alkalmazkodásra törekszik, hanem a „kritikus kortársiasság” attitűdjével szolgál. Úgy gondolom, a szerző gondolatai mutatis mutandis hazai viszonyainkra is átvihetők.

Legyen biztatás mindnyájunknak a mai nap egyik igéje: Isten ezt mondja: ahogyan a pásztor gondját viseli a nyájnak, amikor ott áll juhait között, amelyek szét voltak szóródva, úgy viselem gondját juhaimnak. (Ez 34,12)

Kérem jelentésem szíves elfogadását.

D. Szebik Imre

ORSZÁGOS FELÜGYELŐI JELENTÉS

Igen tisztelt Országos Presbitérium! Kedves Testvéreim!

A közel egy évtizedes zsinati működésnek köszönhetően a 2001-es esztendőttől új törvénykönyv alapján és új szervezetben működik egyházunk. Bizonyára, ahogy általában nincsenek tökéletes törvények és szervezetek, a miénk sem az – ezért is érte és éri bírálata a Zsinatot –, de már az eltelt néhány hónap is igazolta az új struktúra működőképességét. Őszintén remélem, hogy látva következetességünket a reformok végrehajtásában, mind azok, akik nem tartották indokoltnak a változásokat, mind azok, akik lassúnak találták a tempót, olykor kételkedtek is a haladásban, erőiket immár a teendőkre koncentrálják.

Ebben az alapvető egységben, a törvények tiszteletben tartásával kell sokszínűségünket megélnünk, elfogadva egymást. Így válhat általánossá egyházunkban a bizalom, a szó legteljesebb értelmében. Bizalom a testületekben, bizalom a vezetők iránt, bizalom az egyházkormányzás különböző szintjein és bizalom elsősorban és alapvetően a gyülekezetekben, az egyház népében.

A bizalom óriási erkölcsi tőkét jelent, mindenkinek jó tesz. Azt is jelenti, hogy jó dolog, jó érzés a Magyarországi Evangélikus Egyház tagjának lenni, ehhez a közösséghez tartozni, és jó dolog ebben az intézményrendszerben dolgozni, Isten ügyét szolgálni mind a lelkészeknek, mind a nem-lelkészeknek.

Az út elején járunk, de az első lényeges lépéseket megtettük – úgy vélem – jól építve a kilencvenes évek eredményeire, beleértve a kipróbált szolgatársakat, ugyanakkor élve az új törvények, új szervezet által nyújtott lehetőségekkel – ami persze kötelezettség is – sok új tetterre kész munkatársat bevonva a közegyházi tevékenységbe.

Felállt az Országos Bíróság, megalakult és megkezdte érdemi tevékenységét az új Zsinat és működik a végrehajtás, az Országos Presbitérium, illetve az Országos Elnökség.

Biztatónak látszik a rendszerben centralizáció és decentralizáció aránya. Érdekes és – gondolom – örömdetes, hogy markánsan működnek az önálló kerületek, máris érződik a háromkerületi rendszer életközelsége, elsősorban a gyülekezetek, de a kerületek területén működő

intézmények, közte az országos intézmények tekintetében is.

Az egyházban megvalósulhat az az ábránd, hogy jogi, szervezeti függőség nélkül – persze tiszteletben tartva a jogszerűséget – igényelhetnek, nyújthatnak és elfogadhatnak segítséget egymástól szervezetek és személyiségek. Jó példa erre az iskolák működése, ahol az esetek túlnyomó többségében ezek, a valamennyire informális utak kedvező hatásúak voltak.

Természetesen az Országos Presbitérium számára elsősorban az elnökség munkájáról kell számot adjunk, de tágabb értelemben, nem szűkítve le ezt az elnökségi ülésekre, ugyanakkor tiszteletben tartva a kerületi kompetenciákat. Hiszen az országos felügyelőn kívül minden elnökségi tag egyházkerületi vezető, munkája jelentős része a kerületben valósul meg, illetve ott tartozik érte felelősséggel.

Az országos felügyelő sajátos felelősségéhez tartozik ugyanakkor az országos iroda. A jelentésben tehát kulcsfontosságú az országos elnökség és az országos iroda munkája.

Örömmel és tisztelettel jelentem, hogy adminisztratív értelemben, illetve a működés hatékonyságát tekintve a legnagyobb eredménye a közelmúltban az országos iroda megújult munkája. Ez természetesen folyamat, amely még javában tart, de az áttörés megtörtént. Ennek köszönhető, hogy a törvény által megkívánt ütemben megalakultak és megkezdtek működésüket az országos egyházi bizottságok. Ily módon remény van arra, hogy valóban talpára áll a rendszer, megvalósul egyfelől a szakmai, másfelől a demokratikus értelemben korszerű döntés-előkészítés, melynek következtében a döntésekre illetékes testületek – elnökség, presbitérium, közgyűlés – jó döntéseket tudnak hozni.

Ugyancsak az országos iroda kitűnő munkája kellett ahhoz, hogy az elnökség is havonta úgy tudjon ülésezni, hogy az ülések előtt írásban megkapják a napirenden szereplő anyagokat, fel tudjanak készülni. Bizonyos, hogy a szervezeti változások nyújtotta megújulási lehetőséghez személyi változások is szükségesek. Ilyen változás Hafenschér Károly országos irodaigazgató munkája. Lényeges, hogy az új törvény, illetve a közgyűlés gondoskodott a gazdasági igazgatói posztról is. Az már a sikeres munka záloga, hogy az irodaigazgató és Szemerei Zoltán, mint nagy tapasztalatú gazdasági vezető kiválóan együttműködnek. Nemcsak reméljük, hogy megfelel, hanem folyamatosan törekszünk is arra, hogy az országos iroda megfeleljen annak a jelentős feladatnak, melyet a jelenlegi modellben teljesítenie kell. Természetesen ezek a lépések is igénylik az Országos Presbitérium kontrollját.

Ezen elképzelések jegyében, még a korábbi elnökség által megkezdett korszerűsítést folytatva indult meg a Sajtóosztály átalakítása. Ez eddig leginkább az Evangélikus Élet megújulásában érzékelhető kedvezően. Minden munkaág, minden bizottság fontos, de talán nemcsak el-

fogultságomnak tudható be, ha úgy vélem – gondolva a kilencvenes években eléggé ki nem használt lehetőségekre is –, hogy az egyház kommunikációs tevékenységének, az írott és az elektronikus sajtónak a megújítása igazi prioritás. A Sajtóbizottság megválasztotta az országos egyházi lapok szerkesztő bizottságait, javaslatot tett az önálló kiadói szervezetre, egyetértőleg elfogadta, hogy az elnökség az országos irodaigazgatót bízta meg a szövevényekkel. Foglalkoztatva vannak korábbi, kipróbált munkatársak, de – úgy vélem – mindenki érzékeli, hogy a vezető posztokra állított új erők által bekapcsoltak máris új színeket, friss vérkeringést hoztak sajtómunkánkba.

Nem sajtójelentést írok, de szükségesnek tartom kiemelni a hetilap mellett a Lelkipásztor, a Missziói Magazin, a Credo igényességét, egyaránt magas színvonalát. Nem lehet eléggé örülni a nem országos kiadványoknak, számos gyülekezet frissességének és különösen az országos lapokkal is vetekedő dunántúli Új Harangszónak (Nyugati Egyházkerület lapja).

Jelen vagyunk a Magyar Rádióban és a Televízióban is. Működik a Zákeus Média Centrum sok értékes anyaggal, illetve kapcsolattal. Fabiny Tamás teológiai tanár szerkesztői munkája révén a Duna Televízióban is megjelenünk. Ő a sajtóbizottság elnökeként is megkísérli – támogatva az elnökség illetve a bizottság által, tiszteletben tartva a különböző szerkesztők önállóságát – javítani az egyházi sajtómunka koordináltságát, a jobb hatékonyság érdekében.

A másik, saját munkámban is prioritást élvező terület az oktatás-nevelésügy. Itt már hosszabb ideje konszolidáltak, eredményesnek minősíthető az Oktatási Osztály nem könnyű tevékenysége. És a feladatok, még mennyiségi értelemben is, tovább nőnek. Küszöbön áll két középfokú oktatási intézmény – Miskolc, Kőszeg – egyházunkhoz kerülése.

Jelen presbitériumi ülés feladata az iskolák pedagógiai programjának a jóváhagyása. Emlékeztet, hogy januárban azért is kellett országos presbitériumi ülést tartanunk, hogy jóváhagyhassuk az iskolai igazgatótanácsokat. Ennek alapján meg is alakultak a testületek. Most újabb fontos lépés az új pedagógiai programok jóváhagyása. Ez felveti a presbitérium munkamódszerének kérdését az adott ügyet meghaladóan is.

Milyen mélységben kell ismernie, tanulmányoznia egy témát a testületnek döntése előtt? Jelen esetben még az előterjesztő elnökség sem foglalkozott szakmai mélységben a programokkal, ez az iskolák, illetve az egyeztetést végző Oktatási Osztály feladata. Itt is a bizalmi elv érvényesül. De természetesen mienk a felelősség. Ez ügyis tartalmat kaphat – túl a bizalmon –, hogy minden presbitérnek lehetősége van tájékozódni előzetesen. Részben az általa ismert iskolában, részben a kérdés egészét illetően az országos irodán rendelkezésre álló anyagokból. Magán a Presbitérium ülésén – és ez nemcsak a pedagógiai programokra vonatkozik – elsősorban elvi tekintet-

ben kell vitát folytatni, illetve a döntést meghatározó szempontokról állást foglalni.

Felelősségi körömbé tartozó harmadik terület a diakóniai munka. E területen – talán furcsán hangzik a kifejezés itt – sajátos prosperitás van. Ezt több tényező teszi lehetővé. Az egyház identitásához tartozik a szeretetmunka. Ez folyamatos volt az elmúlt fél évszázadban is. A rendszerváltozást követően a normatív finanszírozás jelentősen elősegítette a meglévő intézmények fejlesztését és animálta újak létesítését. Ezt fokozta a társadalmi igény, sokféle segítség, melynek nyomán új intézmények kezdtek, kezdik meg működésüket. A kérdés olyan horderejű, figyelembe véve társadalmunk öregedését is, hogy indokolja a közeljövőben napirendszerű tárgyalását.

Az elnökség január óta havi rendszerességgel ülésezik, és sor került egy rendkívüli ülésre is. Az Országos Presbitérium az országos irodaigazgató által összeállított, előterjesztett elnökségi határozatokból tájékozódhat közvetlenül az elnökség munkájáról, egyben jóváhagyólag tudomásul véve a határozatokat.

Többször felvetődött az elnökség ülésein, hogy a törvény csak laza kereteket szab meg az elnökség munkájához. Ezért egy elnökségi ad hoc bizottság foglalkozik azzal, mennyiben lehetséges és szükséges az elnökség felhatalmazását szabályozni, korlátozni. Például – ez vetődött fel leginkább – meghatározni azt az összeghatárt, ameddig az elnökség – költségvetési források rendelkezésre állásakor – önállóan dönthet a hozzá intézett igényekről.

Az elnökség munkája is teljesen újszerű. Nemcsak azért, mert az egy évvel ezelőtti három tagú testületet hét tagú grémium váltotta fel, ami eleve más munkamódszert kíván, hanem az egyház történelmében először nemcsak a püspökök, hanem a teljes kerületi elnökségek tagjai az országos testületnek. Ez megfelel nem egyszerűen a nemlelkész szolgatársak iránti fokozott igénynek, hanem annak a modellnek, melyben az erőforrásokról – a jó hatékonyság érdekében – országos szinten születnek meg a döntések. És a szakmai, a spirituális munkában is érzékeny egyensúly alakul ki az országos és a kerületi teendők között, ami egységes stratégiát igényel.

Személyes véleményem a rövid néhány hónap alapján, hogy működőképes, felelős testület az elnökség, melyben meg kell harcolni minden döntésért. Megvan a tagokban a tehervállalásra, a felelősségre és a bizalomra egymás iránt is a készség, természetesen hosszabb idő szükséges az összecsiszolódáshoz, a még inkább hatékony közös munkához.

Mindezt elsősorban a nehéz döntések segítik elő. Minden szinten vannak konfliktusok, de az elnökség szintjén szinte valamennyi konfliktus megjelenik, túl a teljesen a testület illetékességébe tartozókon. Az egyházi élet demokratizálódása, az egyházi intézmények, ezek alkalmazottai számának ugrásszerű növekedése, társadalmi feszültségek hatása mind-mind olyan tényezők, melyek érthetővé teszik – ha ez nem is örvendetes, de nem is tra-

gikus –, hogy minket sem kerülnek el a konfliktusok. Kísértenek még a régi rossz beidegződések – szőnyeg alá söprés, hártás, át nem gondolt elhamarkodott intézkedések... –, de összességében e téren is változik a helyzet, kialakul a konfliktus-kezelés jogszerű és – reméljük – egyházhoz méltó módja. Ehhez is bizalom és türelem kell, és a pluralizmusnak nemcsak elvi elfogadása. Egyszerűen kifejezve: el kell tudni fogadnunk, ha egy-egy kérdésben nem a mi álláspontunk érvényesül. Bármilyen nehéz vele szembesülnünk, a tipikus konfliktusokban az egyházban is hatalomról és pénzről szól legtöbbször a történet. Ehhez járulnak nemcsak egyházi sajátásként, de itt is jellemzően a presztízsszemponatok és sajátosan a hipokrizis, a dolgok leöntése – több viaskodó fél részéről – kegyes mázzal, egyházi érdekre hivatkozással.

Az elnökség megörökölte a révfülöpi Evangélikus Oktatási Központ vezetésével kapcsolatos gondokat, részt kellett vállaljon a balassagyarmati gyülekezetben, illetve a Nógrádi Egyházmegyében kialakult személyi konfliktus kezelésében, hogy csak két, még le nem záródott, de előrehaladott stádiumban lévő, a megoldás felé haladó ügyet említsek. Vannak újabb keletű gondok is, csak remélhető, hogy ezek nem válnak országos üggyé, hamarabb megoldódnak.

A jó megoldások – nem ismételtető eléggé – igénylik mindenki jó értelemben vett rugalmasságát, valóban a közérdek prioritását. Adott esetben – és ilyen lehet Révfülöp is – ez ütközhet egyéb tisztességes, például kerületi érdekekkel, szemponttal is. Ez az intézmény most már sokoldalúan prioritás, bekapcsolódik a lelkészképzésbe, folyamatos otthona pedagógus továbbképzéseknek, nem szólva most számos egyéb funkciójáról. Vezetése elsőrendű feladat.

Balassagyarmaton, ahogy ez már hosszabb ideje érett, csak az esperes-lelkész nyugdíjazásával kezdődhetett meg a remélt kibontakozás. Megkezdődött, reméljük, jó lesz a folytatás is és nemcsak a gyülekezet, de az egyházmegye élete is új fejezetbe lép. Itt példamutató volt a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület testvéri segítsége, illetve a különböző illetékes testületek – kerületek, elnökség, országos ügyész – és személyiségek együttműködése a lehetséges megoldásért.

A balassagyarmati események felvetették az elkerülő klerikus-laikus ellentét veszélyét is. Ezt a témát sem szabad a szőnyeg alá söpörni, szembesülni kell vele. Többnyire nem erről van szó, legfeljebb köntösként jelentkezik. A laikus, vagy a laikusok a lelkész illetékességébe, felelősségébe tartozó kérdésbe kívánnak a lelkész ellenére beleszólni, a másik oldalon a lelkész ragaszkodik saját álláspontjához, a mundérhoz, olyankor is, amikor a világi elem álláspontja a jogszerű. Nyilvánvalóan a tárgyi-lagos megközelítés eléve kizárja a „nem számít, hogy mit mond, hanem hogy ki mondja” vulgáris nézet érvényesítését. Arra kell törekednünk, hogy lehetőség szerint megelőzzük a konfliktusokat, érzékenyen reagáljunk a kiala-

kuló feszültségekre, nem elhárítva, hanem vállalva azok kezelését. Tudom, valamennyire szokatlan ez az egyházban is, sajnos itt is kísértenek a társadalmi szekértáborok, a „ki kihez tartozik gondolkodás”, „évfolyamtársi” szempontok stb. Nem vigasz, de remény, hogy talán mégis jobban állunk, mint mások, jobban élünk a sokszínűség örömeivel, viseljük kínjait.

Úgy gondolom, érthető, hogy ez a jelentés belső dolgainkra összpontosít, hiszen új út kezdetén járunk, de természetesen, ha rövidebben is, de foglalkozni kell ökumenikus, illetve állami és társadalmi kapcsolatainkkal. Jelentésem mellékletei, az eseménynaptár és a publikációk a munkajelentés jelleg mellett ezt a tájékoztatást is szolgálják. Továbbra is munkám fontos részének tartom a publikálást, amire bízhatni is szeretnék. Legalább arra való készséget szükséges elérni minden országos presbiternél, hogy az Evangélikus Élet tervezett interjúsorozatában nyilatkozzanak. Nem foglalhatjuk persze el a rovatot, de egy ciklus alatt mindenkire sor kell kerüljön. A jelentés munkamegosztásában a teológiai vonatkozások mellett a nemzetközi kapcsolatokkal, illetve a gazdasági kérdésekkel kifejezetten az elnök-püspök úr foglalkozik, természetesen van, amit mindketten érintünk.

Identitásunk megőrzésével őszintén járjuk az ökumenizmus útját, amely mind gyülekezeti, mind országos szinten megnyilvánul. Idén is sok szép alkalommal gazdagodtunk az ökumenikus imahétben.

Nemcsak formai kérdés, hogy rendszeressé tettük a találkozásokat a református egyház vezetésével. Ezzel összefüggésben is reméljük, hogy képesek leszünk rendezni, illetve megújítani tábortéri lelkési szolgálatunkat.

Óhatatlanul elterjedt – a politika szóhasználatára révén – a „történelmi egyházak” kifejezés. Mi ezt jó szívvel tudomásul vesszük, mint munkamódszert, mert végül is erről van szó. Elsősorban a katolikus, a református és az evangélikus egyházat, valamint a zsidó felekezetet értik e kategórián. Olykor ide tartoznak az ortodoxok, netán a baptisták, talán az unitáriusok is. Többnyire gazdasági kérdések, ingatlanügyek kezeléséről, vagy protokolláris dolgokról van szó. Mi nem kritikusan, hanem konstruktívan fogadjuk ezt a helyzetet, vállalva előnyeit és terheit egyaránt.

Így képviseltük egyházunkat a kommunizmus áldozatai tiszteletére rendezett emléknapon, majd a holocaust emléknapon is.

A történelmi egyházak sajátos együttes feladata kurátorokat küldeni a közszolgálati rádió és televízió testületekbe. A négy egyház, illetve felekezet egyidejűleg három hellyel rendelkezik (MRT, MTV, Duna TV). Ezért fordulhatott elő, túl a mi türelmünkön, hogy az eddigiekben mi még nem jutottunk pozícióhoz. Jelenleg az MTV-ben a katolikusok, a Duna TV-ben a reformátusok, a rádióban a MAZSIHISZ adja a kurátort. Ez a helyzet még egy évig tart, mert megállapodtunk abban, hogy két évente váltunk, bár a törvény erre évente lehetőséget nyújt.

Az Oktatási Minisztérium a történelmi egyházakkal egyházi oktatási konferenciát rendezett, melyen evangélikus előadónak engem kértek fel, az egyházi iskolák jövőképe témakörben. Itt is úgy alakult és általában az a helyzet, hogy a különböző egyházügyekben az állami szervek vagy a katolikus vagy a református, netán mindkét egyházzal konzultálnak informálisan és mi a következő fázisban kerülünk képbe. Véleményem és tapasztalatom szerint ettől nem kerülünk hátrányos helyzetbe, főként ha energiáinkat lehetőségeink optimális érvényesítésére és nem pozícióharcra fordítjuk.

Úgy vélem, az a tény, hogy igen jó a kapcsolatunk a jelenlegi kormányzattal, részt veszünk az egyházi ügyekkel folyamatosan foglalkozó miniszterelnöki hivatali bizottság munkájában, jól együttműködünk az érintett tárcákkal, feltétlenül pozitíven értékelendő, elősegíti egyházunk társadalmi szolgálatát. Ugyanakkor nem jelenti önállóságunk, identitásunk feladását. Bizonyos, hogy e téren nehezebb lesz a következő választási esztendő, de csak akkor, ha eltérünk az egyedül követhető egyházi magatartástól. A politikai hovatarozás – eltekintve a gyűlölködés szélsőségeitől – közömbös kérdés hitbeli tekintetben. Azaz mindenkinek személyes ügye, milyen politikai áramlattal, párttal rokonszenvez. Az egyház nem válhat pártpolitikai csatározások színterévé. Híveinkben a felelősséget kell erősíteniünk népünk iránt.

Készülünk több kimagasló egyházi eseményre. Így az elmúlt évi soproni és orosházi millenniumi alkalom után, egy a fővárosban június 23-án, szombaton megrendezendő millenniumi eseményre, istentiszteletre és csatlakozó programokra. Az év legnagyobb központi eseményének pedig az Orosházán megrendezendő III. Országos Evangélikus Találkozó (augusztus 18–19) ígérkezik.

Tisztelt Országos Presbitérium! Amiben teljes az elnökség egysége az egyfelől a működés jogszerűsége, másfelől minden jó törekvés támogatása az egyházi életben. Ehhez kérjük az Országos Presbitérium értő segítségét.

Dr. Frenkl Róbert

Főbb események

(2001. január 1. – május 7.)

- Január 8. Országos Egyház – Újévi köszöntés
Elnökségi Ülés
- Január 18. Dohány u. Zsinagóga – Gettófelszabadítás
56. éve – Képviselő
- Január 21. Deák tér – Egyetemes imahét megnyitása
- Január 22. Sopron – Egyetemes imahét ev. templomban
Előadás – Kálvin körben – „A lélek egészsége”
- Január 23. Országos Egyház – Missziós munkatársi óra
- Január 24. EPMSZE közgyűlés
Oktatási Bizottság ülése
Deák tér – Megbeszélés a gyülekezet elnökségével

- Január 31. Országos Presbitérium ülése
- Február 1. Sajtóbizottság ülése
- Február 3. Zsinat záró ülése
- Február 5. Elnökségi ülés
- Február 17. Zalasabar – Katolikus pedagógusoknak továbbképző előadás az egészségről
- Február 21. Elnökségi ülés
- Február 23. Zsinat nyitó ülése
- Február 24. Szeged – Katolikus Lelkipásztori Intézet – Felsőoktatásban dolgozó lelkészek konferenciáján előadás – „A kilencvenes évek felsőoktatásának értékei”
- Február 25. Parlament – Kommunizmus üldözötteinek emléknapja – Képviselő
- Február 27. Országos Egyház – Missziói munkatársi óra
- Február 28. Történelmi egyházakkal egyeztetés rádiókuratórium tárgyban – Képviselő
- Március 2. Új hittankönyvet értékelő ad hoc bizottság ülése
- Március 9. Csákvár – Előadás a presbiteri szolgálatról református-evangélikus presbiteri csendesnapon. Igeszolgálat (Lk 20,38)
- Március 11. Előadás a szombathelyi gyülekezetben – „Az egyház egészsége”
- Március 18. Révfülöp – Előadás pedagóguskonferencián – „Fasor. Legendák és a valóság.”
- Március 20. Egyházi elnökség másodfokon tárgyalja Kalácska Béla lelkész áthelyezését.
- Március 26. Találkozás a felvidéki evangélikus lelkészekkel a Rákóczi Szövetség szervezésében
- Március 27. Országos Egyház – Missziói munkatársi óra
- Március 31. Alberti – Előadás a Budavári Gyülekezet presbiteri csendesnapján a nem-lelkészek szolgálatáról
- Április 2. Elnökségi ülés
- Április 3. Előadás a Szombathelyi Szociális Héten – „Altruizmus és társadalmi szolidaritás.”
- Április 6. Sajtóbizottság ülése
- Április 7. Budahegyvidéki templomszentelés – Köszöntés
- Április 11. Sopron – Egyházi elnökség köszönti a 70 éves Szokolay Sándort
- Április 17. Parlament – Holocaust emléknap – Képviselő
- Április 19. Parlament – Előadás egyházi oktatási konferencián – „Az egyházi oktatás jövőképe”
- Április 23. Evangélikus Hittudományi Egyetem – Tanácskozás a 6. év bevezetése kapcsán
- Április 24. Református és evangélikus egyházi elnökségek együttes ülése
- Április 25. Országos Egyház – Missziói munkatársi óra
- Május 2. Oktatási Bizottság ülése
- Május 5. Nagyveleg – Előadás és áhítat felügyelői csendesnapon
- Május 7. Elnökségi ülés

Publikációk
(január 1. – április 30.)

- Január 1. Evangélikus Élet – Újévi töprengés
 Február 1. Evangélikus Élet – Meditáció Ordass Lajos születésnapján
 Március Lelkipásztor – A sajtó mint hatalom egyházban és egyházon kívül
 Március 11. Evangélikus Élet – Névtelen levelek
 Március 18. Evangélikus Élet – Megalakult az Országos Egyházi Bíróság
 Április 8. Evangélikus Élet – A lelkigondozás órája
 Április 15. Evangélikus Élet – Várlak téged, tudhatod (Húsvéti meditáció)
 Április 22. Evangélikus Élet – Emléknapok
 Április Credo – 2001–2006
 Április Új Horizont – A kultúra erejével

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAI

Becsületszékek felállításáról.

2001/2/1. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a becsületszékek kerületenkénti felállítását javasolja.

Dr. Frenkl Róbert Országos Felügyelő jelentésének elfogadásáról.

2001/2/2. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a felügyelői jelentést elfogadja.

Az elnök-püspöki jelentés elfogadásáról.

2001/2/3. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az elnök-püspöki beszámolót elfogadja.

Arról, hogy a püspöki hivatalok készítsenek a hitoktatást átfogó összegző jelentést 4-től 18 éves korig, a lelkészi hivatalok adat-szolgáltatása alapján.

2001/2/4. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a hitoktatás kerületenkénti felmérését elhatározza.

A hitoktatás kérdésével foglalkozó ad hoc bizottság kiküldéséről nevezett személyekkel.

2001/2/5. sz. határozat: Az Országos Presbitérium ad hoc bizottságot hoz létre a hitoktatás felmérésére. Koczor Tamás elnökletével, Szeverényi János, Lázár Zsolt és Sággy András tagokkal.

Az Országos Elnökség az eddig be nem érkezett egyházmegyei költségvetések későbbi jóváhagyására szóló felhatalmazásáról.

2001/2/6. sz. határozat: Az Országos Presbitérium felhatalmazza az Országos Elnökséget, hogy a később beérkezett megyei költségvetéseket jóváhagyja.

Az Országos Egyház zárszámadásának jóváhagyásáról.

2001/2/7. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az Országos Egyház zárszámadását elfogadja.

A Déli Egyházkerület zárszámadásának elfogadásáról.

2001/2/8. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a Déli Egyházkerület zárszámadását elfogadja.

Az Északi Egyházkerület zárszámadásáról.

2001/2/9. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az Északi Egyházkerület zárszámadását elfogadja.

A Nyugdíj Osztály zárszámadásának elfogadásáról.

2001/2/10. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a Nyugdíj Osztály zárszámadását elfogadja.

Az országos intézmények zárszámadásáról.

2001/2/11. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az Országos Intézmények zárszámadását elfogadja.

A Szeretetintézmények zárszámadásáról.

2001/2/12. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a Szeretetintézmények zárszámadását elfogadja.

Az evangélikus oktatási intézmények zárszámadásáról.

2001/2/13. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az Oktatási Intézmények Zárszámadását elfogadja az alábbi felsorolásban:

2001/2/13/

1. Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma
2. Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium
3. Deák téri Evangélikus Gimnázium
4. Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
5. Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szak-középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
6. Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum), Sopron
7. Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
8. Luther Márton Kollégium, Nyíregyháza

A Keszthelyi Evangélikus Egyházközség beruházásáról, mely szerint az egyházközség a tervezett 25 millió Ft helyett 10 millió Ft beruházási támogatást kap a jegyzőkönyv 4. sz. melléklete.

2001/2/14. sz. határozat: Az Országos presbitérium a költségvetés módosítását elfogadja.

A 2001 évi költségvetés végrehajtási utasításáról, a jegyzőkönyv 5. sz. melléklete és az alábbi módosító indítványok szerint.

2001/2/15 sz. határozat: A „Belső egyházi kárpótlás” elosztásáról rendelkező fejezeténél kerüljön be az egyházmegyei elnökségeinek javaslata is.

2001/2/16. sz. határozat: Az országos céltartalék felhasználásánál az építési bizottság elnöke is tehesen javaslatot.

A jegyzőkönyv 5. sz. mellékletben leírt tervezet a két módosítással a 2001/2/17 sz. határozatban egyhangúlag elfogadásra került.

Arról, hogy az Országos Elnökség kapjon döntési felhatalmazást, hogy mely kiemelt beruházás kerüljön finanszírozásra az éves járadékból.

2001/2/18. sz. határozat: Az Országos Elnökség a felhatalmazást megkapja.

Arról, hogy az az egyházmegye, amely nem adta be zárszámadását, amennyiben azt harminc napon belül nem pótolja, ne részesülhessen a következő évi felújítási keretből.

2001/2/19. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a fenti szankciót elfogadta.

A Révfülöpi Evangelikus Oktatási Központ beruházási vizsgálatáról.

2001/2/20. sz. határozat: Az Országos Presbitérium egyhangú szavazással az építkezést lezártnak tekinti.

Az iskolák 7. sz. jegyzőkönyvi mellékletben található pedagógiai programjának elfogadásáról.

2001/2/21–27. sz. határozatok

1. Az Evangelikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma
2. Budapest Fasori Evangelikus Gimnázium (1 tartózkodás)
3. Deák téri Evangelikus Gimnázium
4. Bonyhádi Petőfi Sándor Evangelikus Gimnázium és Kollégium, Arany János tehetséggondozó programját, és számítástechnikai szakképzési programját
5. Berzsényi Dániel Evangelikus Gimnázium (Líceum), Sopron
6. Böttös József Evangelikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola, Sopron
7. Nyíregyházi Evangelikus Kossuth Lajos Gimnázium
8. Békéscsabai Evangelikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Alapfokú művészetoktatásának pedagógiai programját is

Az Iskolák Igazgatótanácsainak Ügyrendjének elfogadásáról

2001/2/28–35 Az Országos Presbitérium elfogadta az alábbi iskolák Igazgatótanácsainak ügyrendjét.

1. Az Evangelikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma
2. Budapest Fasori Evangelikus Gimnázium
3. Deák téri Evangelikus Gimnázium
4. Bonyhádi Petőfi Sándor Evangelikus Gimnázium és Kollégium
5. Békéscsabai Evangelikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
6. Soproni Középfokú Oktatási Intézmények
7. Nyíregyházi Evangelikus Kossuth Lajos Gimnázium
8. Luther Márton Kollégium, Nyíregyháza

A Magyarországi Evangelikus Egyház Budapesti Kollégiumai igazgatójának álláshelyére érkezett pályázat elfogadásáról.

2001/2/36. sz. határozat: Az Országos Presbitérium Gaál Jánosnét újra megbízza 6 évre az igazgatói teendők ellátásával.

A Luther Otthon szakkollégiummá válási szándékáról és a szakkollégium elnevezés használatáról.

Az Országos Presbitérium a szándékot tudomásul veszi, és felhívja a figyelmet, hogy amíg a státus nem tisztázott ne használja a szakkollégium megnevezést.

Marton Lászlónak a Deák téri Evangelikus Gimnázium igazgató tanácsi tagságáról.

2001/2/37. sz. határozat: Az Országos Presbitérium Marton Lászlót a Deák téri Evangelikus Gimnázium igazgatótanácsába választotta.

Szemerei Zoltánnak az Aszódi Evangelikus Gimnázium Igazgatótanácsba való választásáról.

2001/2/38. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az Aszódi Evangelikus Gimnázium igazgatótanácsába választotta Szemerei Zoltánt.

A Soproni Középfokú Oktatási Intézmények Igazgatótanácsának kollégiumi helyéről, illetve Németh László líceumi tanár igazgatótanács-tagságáról.

2001/2/39. sz. határozat: Az Országos Presbitérium Németh Lászlót a Soproni Középfokú Oktatási Intézmények igazgatótanácsába nem választotta meg.

Arról, hogy a gyülekezeti fenntartású középiskolák (Győr és Orosháza) nyújtsák be pedagógiai programjaikat az Országos Presbitériumnak.

2001/2/40 sz. határozat: A javaslatot az Országos Presbitérium elfogadta.

A Miskolci Kossuth Lajos Gimnázium visszavásárlásáról 10 millió Ft-ért.

2001/2/41. sz. határozat: Az Országos Presbitérium a Miskolci gimnáziumot visszavásárolja.

2001/2/42. sz. határozat: A visszavásárlás 10 millió Ft összegért történik, mely járadékból kerül kifizetésre.

Fellegvári Zoltán egy éves igazgatói megbízásáról a Miskolci Kossuth Lajos Evangelikus Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskolába

2001/2/43. sz. határozat Az Országos Presbitérium Fellegvári Zoltánt bízza meg az igazgatói teendőkkel egy évre.

A miskolci iskola jelenlegi pedagógiai programja és Szervezeti és Működési Szabályzata elfogadásáról.

2001/2/44. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az iskola jelenlegi Pedagógiai programját, valamint SzMSZ-t átveszi.

A Kőszegi Mezőgazdasági Szakközépiskola visszavételéről.

2001/2/45. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az iskola átvételét elfogadja.

Horváth Antal egy éves igazgatói megbízatásáról a Kőszegi Mezőgazdasági Szakközépiskolába.

2001/2/46. sz. határozat: Az Országos Presbitérium Horváth Antal igazgatói megbízását 2001. szeptember 1-től 2002. június 30-ig terjedő időszakra elfogadta.

Arról, hogy az Országos Elnökség küldjön ki ideiglenes Igazgatótanácsokat a két új intézménybe.

2001/2/47. sz. határozat: Mindkét új intézménybe ideiglenes igazgatótanácsokat állítson az Országos Elnökség.

A Kőszegi Mezőgazdasági Szakközépiskola meglévő Pedagógiai Programjának és Szervezeti és Működési Szabályzatának ideiglenes átvételéről.

2001/2/47/A sz. határozat: Az Országos Presbitérium a Pedagógiai Programot és az SZMSZ-t átveszi.

Az Evangelikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma és a Luther Márton Kollégium Nyíregyháza Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásáról.

2001/2/48/A sz. határozat: Az Országos Presbitérium Az Evangelikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnázium és Kollégium SZMSZ-ét elfogadja.

2001/2/48/B. sz. határozat: Az Országos presbitérium a Luther Márton Kollégium Nyíregyháza SZMSZ-ét elfogadja.

Javasolat az Országos Presbitérium elé került anyagok előkészítőinek való köszönet kifejezéséről.

2001/2/49. sz. határozat: A Magyarországi Evangelikus Egyház Országos Presbitériuma köszönetét és elismerését fejezi ki mind az előkészítésben résztvevő pedagógusok felé mind az Oktatási Osztály munkatársai felé,

a pedagógiai programok színvonalas kidolgozásáért, és hűségese munkájukért.

A Balatonszárszói Evangelikus Üdülő bajor testvéregyházi segítségéből való rekonstrukciójáról.

2001/2/50. sz. határozat: Az Országos presbitérium elfogadja, hogy a Bajor segély 5 évig a Balatonszárszói Evangelikus üdülő rekonstrukciójára fordítható. De kéri, hogy az illetékes bizottságok véleményével kerüljön ismét e kérdés az Országos Presbitérium elé.

A Miskolci és Kőszegi iskolák nevének megmaradásáról azzal a kiegészítéssel, hogy az evangelikus szó szerepeljen benne.

2001/2/51. sz. határozat: Az Országos Presbitérium az iskolák új elnevezését elfogadta.

Dr. Fabinyi Tibor Országos Múzeum igazgatójának felmentéséről, aki nyugdíjasként látja el a feladatot.

2001/2/52. sz. határozat: Az Országos Presbitérium Dr. Fabinyi Tibort a mai naptól felmenti igazgatói megbízatása alól.

Harmati Béla László pályázatának elfogadásáról, a következő Országos Közgyűlésig tartó megbízatásáról.

2001/2/53. sz. határozat: Az Országos Presbitérium Harmati Béla Lászlót a következő Országos Közgyűlésig megbízza az Országos Evangelikus Múzeum igazgatói teendőivel.

Arról, hogy az Országos könyvtárnál és Levéltárnál is ciklikus rendszerű legyen a vezetői megbízatás valamint arról, hogy az Országos Elnökség készítse elő Sólyom Jenő tervei alapján (Országos Presbitérium jegyzőkönyvének melléklete) a határon túli magyar evangelikusokkal való közös szervezet létrehozását, mely lehetővé teszi támogatásukat.

2001/2/54. sz. határozat: A fentiek tudomásulvétele.

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK

A DIAKÓNUS LEKÉSZEKRŐL SZÓLÓ 2001. ÉVI I. TÖRVÉNY

1.§ Az egyházi szolgálatról és az egyház szervezetéről szóló 1997. évi II. törvény 8.§-a a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(3) A Magyarországi Evangélikus Egyház felavatott lelkésze továbbá az is, aki az Evangélikus Teológiai Akadémia levelező teológiai vagy hitoktatói tanfolyamát elvégezte, és akit e törvény hatálybalépése előtt lelkésszé avattak, valamint gyülekezeti szolgálatba kiküldtek.

(4) A (3) bekezdésben szereplők 2005. december 31-ig a kerületileg illetékes Lelkészképesítő Bizottság előtt vizsgát tesznek. Eredményes vizsga hiányában más egyházi beosztásba nem választhatók.

(5) Püspöki, püspökhelyettesi, esperesi, esperes-helyettesi és igazgató lelkészi tisztségek betöltéséhez – a törvényben rögzített egyéb feltételek mellett – e § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott oklevél szükséges.”

2.§ Az egyházi szolgálatról és az egyház szervezetéről szóló 1997. évi II. törvény 17.§-ának második mondata helyébe a következő szöveg lép:

„Minden lelkész választható azokra a tisztségekre, amelyeket az egyház törvényei szerint lelkészeknek kell betölteni, ha a törvényben rögzített egyéb feltételeknek is megfelel.”

3.§ E törvény 2001. szeptember 1. napján lép hatályba.

Budapest, 2001. május 19.

Smidéliusz Zoltán s.k. Bárdossy Tamás s.k.
lelkészi elnök nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

AZ EGYHÁZ INTÉZMÉNYEIRŐL ÉS EGYESÜLTEIRŐL SZÓLÓ 1997. ÉVI VIII. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ 2001. ÉVI II. TÖRVÉNY

1.§ (1) Az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény (továbbiakban: tv.) 26.§ (3) bekezdés f) pontjának új szövege:

„az országos egyház által fenntartott intézmények esetében az illetékes egyházkerület és az intézmény vonzáskörzetében

tartozó – legfeljebb három – egyházmegye egy-egy képviselője;”
(2) A tv. 26.§ (5) bekezdés második mondatának új szövege:
„Az intézményben alkalmazottak nem választhatók meg az elnöki tisztségre.”

2.§ A tv. 44.§ második mondatának új szövege:
„A házirendet a szülői képviselet véleményezi és – középiskolában a diákönkormányzat egyetértésével – az igazgatótanács hagyja jóvá.”

3.§ A tv. 48.§ (2) bekezdés c) pontjában és a (4) bekezdésben szereplő „tíz éves” kifejezés „ötéves”-re módosul.

4.§ E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2001. május 19.

Smidéliusz Zoltán s.k. Bárdossy Tamás s.k.
lelkészi elnök nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

AZ EGYHÁZI MUNKAJOGI KÉRDÉSEKRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYT ELŐKÉSZÍTŐ IDEIGLENES BIZOTTSÁG LÉTREHOZÁSÁRÓL SZÓLÓ 1/2001. (V. 18.) ZSINATI HATÁROZAT

1. A Zsinat az egyházi munkavégzéssel kapcsolatos kérdések törvényi előkészítésére – az egyház jogalkotásáról szóló 1997. évi VI. törvény 19.§ (3) bekezdésének megfelelően – ideiglenes bizottságot hoz létre.

2. A bizottság feladata:

a) Előzetes egyeztetéseket folytat egyházi vezetők, gazdasági, oktatási, szeretetintézményi vezetők, jogi és munkaügyi szakértők bevonásával.

b) Meghatározza a törvényben szabályozandó témaköröket, s azt előzetes vitára a Zsinat elé terjeszti.

c) Az előzetes vita során kialakult döntéseknek megfelelően elkészíti a javasolt normaszöveget általános vitára.

d) A módosító javaslatok alapján elkészíti a részletes vitára szánt törvényszöveget.

3. A bizottság megbízatása a törvény elfogadásáig tart.

4. A Zsinat felkéri a Zsinat elnökségét, biztosítsa a bizottság számára az átfogó munka elvégzésének feltételeit.

5. A Zsinat a bizottság megalakításával és munkájával kapcsolatban felfüggeszti az ügyrend 45.§ (1) bekezdése második mondatának alkalmazását, s lehetővé teszi a bizottság munkájában való teljes jogú részvételt azon zsinati tagoknak is, akik már két állandó bizottság munkájában vesznek részt szavazati joggal.

6. E határozat az elfogadása napján lép hatályba.

Budapest, 2001. május 18.

Smidéliusz Zoltán s.k. Bárdossy Tamás s.k.
lelkészi elnök nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

AZ EGYHÁZI BÍRÁSKODÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI X. TÖRVÉNY ÁTALAKÍTÁSÁRA LÉTREHOZANDÓ IDEIGLENES BIZOTTSÁG LÉTREHOZÁSÁRÓL SZÓLÓ 2/2001. (V. 18.) ZSINATI HATÁROZAT

1. A Zsinat az egyházi bíráskodásról szóló 1997. évi X. törvény átalakítására – az egyház jogalkotásáról szóló 1997. évi VI. törvény 19.§ (3) bekezdésének megfelelően – ideiglenes bizottságot hoz létre.

2. A bizottság feladata:

- Előzetes egyeztetéseket folytat egyházi vezetők, gazdasági, oktatási, szerzetintézményi vezetők, jogi és munkaügyi szakértők bevonásával.
- Meghatározza a törvényben szabályozandó témaköröket, s azt előzetes vitára a Zsinat elé terjeszti.
- Az előzetes vita során kialakult döntéseknek megfelelően elkészíti a javasolt normaszöveget általános vitára.
- A módosító javaslatok alapján elkészíti a részletes vitára szánt törvényszöveget.

3. A bizottság megbízatása a törvény elfogadásáig tart.

4. A Zsinat felkéri a Zsinat elnökségét, biztosítsa a bizottság számára az átfogó munka elvégzésének feltételeit.

5. A Zsinat a bizottság megalakításával és munkájával kapcsolatban felfüggeszti az ügyrend 45.§ (1) bekezdése második mondatának alkalmazását, s lehetővé teszi a bizottság munkájában való teljes jogú részvételt azon zsinati tagoknak is, akik már két állandó bizottság munkájában vesznek részt szavazati joggal.

6. E határozat az elfogadása napján lép hatályba.

Budapest, 2001. május 18.

Smidéliusz Zoltán s.k. Bárdossy Tamás s.k.
lelkészi elnök nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

A ZSINATOK SZÁMOZÁSÁRÓL SZÓLÓ 3/2001. (V. 18.) ZSINATI HATÁROZAT

Egymással ellentétes módon kialakult azonosítási módok miatt a Zsinat a következő, az egységes használatot elősegítő, az egyetemes egyházjogi és egyháztörténeti gyakorlatot követő határozatot hozza:

1. A mai főváros területén tartott törvényhozó zsinatokat az alábbi számozással látja el:

Pesti	(1791)
I. Budapesti	(1891–1894)
II. Budapesti	(1913–1916)
III. Budapesti	(1934–1937)
IV. Budapesti	(1948–1953)
V. Budapesti	(1966)
VI. Budapesti	(1991–1997)
VII. Budapesti	(1998–2000)
VIII. Budapesti	(2001–2006)

2. A további zsinatok számozása folyamatosan történik.

3. E határozat a kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2001. május 18.

Smidéliusz Zoltán s.k. Bárdossy Tamás s.k.
lelkészi elnök nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

NYILATKOZAT

A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata hálával emlékezik azoknak a testvéreinknek a szolgálatára, akik az elmúlt évek, évtizedek nyomasztó lelkészhiánya enyhítésére – Istentől kapott belső indításukra hallgatva – vállalták egyházunkban, gyülekezeteinkben a szolgálatot. Tudjuk, hogy a levelező teológiai tanfolyam elvégzése, majd az úgynevezett diakónus lelkészi szolgálat vállalása és végzése testvéreink részéről áldozatot is követelt, és tudjuk, hogy ők ezt az áldozatot szívesen és örömmel hozták meg.

Elvégzett és esetleg most is folyó szolgálatukra az Egyház Ura áldását kérjük. Köszönjük hűségüket, a gyülekezetek ínségét enyhítő szolgálatukat.

Elfogadva: 2001. május 19. napján

Smidéliusz Zoltán s.k. Bárdossy Tamás s.k.
lelkészi elnök nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

EGYHÁZKERÜLETEK

DÉLI EGYHÁZKERÜLETI PRESBITERI ÉS KÖZGYŰLÉS – BUDAPEST, 2001. ÁPRILIS 27.

Püspöki jelentés

Tisztelt Presbitérium és Közgyűlés!

Az új évszázad és évezred első kerületi közgyűlésén, hálát adva a mögöttünk levő ezer esztendő magyar egyházi és nemzeti múltjáért és a keresztyénség kereken kétezzer éves valóságáért, a hamarosan megrendezésre kerülő kerületi missziói nap apostoli igéjével köszöntöm a mai tanácskozás résztvevőit: „Gyökerezetek meg Krisztusban!” (Kol 2,7). Négy részletre tekintettel kívánom a következőkben ezt kifejtteni, személyes-gyülekezeti, egyházi-strukturális, nemzeti-társadalmi és ökumenikus-globális összefüggésben.

1. Személyes-gyülekezeti meggyökerezés

A felszólítás időszerűségét akkor értjük meg igazán, ha látjuk, veszélyben van az élet. Valaki erre azonnal azt válasszolhatja, az élet mindig veszélyben volt, hiszen sokféle természeti, egészségünket veszélyeztető, társadalmi fenyegetés vette körül az embert. A 21. század elején tapasztaljuk, hogy korábbi évszázadok sok veszélyét sikerült a tudományos fejlődésnek, az összefogásnak, a társadalom élete számára adott jobb körülményeknek leküzdenie. A veszélyek nagy része azonban nem kívülről, hanem belülről, az emberből származik! Veszélyben van az élet a születés előtt, a bölcső és koporsó között, gondoljunk csak az abortuszok óriási számára, az „ingergazdag” stresszes életfolytatásra, a szenvedélybetegségben élőkre (alkohol, drog), a környezeti ártalmakkal teleszenyezett világunkra. Hogyan tudjuk mi emberek egymás számára sokszor a poklot megvalósítani, amint arra a kommunizmus és a holokauszt áldozatainak emléknapi figyelmeztetnek.

Micsoda tragédiát jelentett országunkban és Kárpátalján a Tisza áradása! Mögötte ott az erózió ténye, mert irtják az erdőt a Kárpátokban a rövidtávú haszon reményében. Elviszi a termőföldet a víz és nincs növényzet, ami megfogná és lassítaná a hóolvadást.

Van erkölcsi erózió is! Veszélyben az élet, mert tradíciók, erkölcsi értékek kerülnek kidobásra, kiirtásra, talmi új divatok vélt magasabbrendűségére hivatkozva, amikor többé csak „én” van, csupa nagybetűvel, mint angolul kell írni, a többi, a másik, a szülők, a család, a testvér, a nemzet, az ország, a közjó nem számít.

Tudunk-e a következő években gyülekezeteinkben ott-hont teremteni az emberek számára, akik ott jól érzik magukat együtt, akik szeretnek énekelni, akik imádkoznak, igét hallgatnak? Tudunk-e az elvilágiasodás, az erkölcsi erózió árja ellenében személyesen beplántálódni magunk is a gyülekezetekbe, mert gyülekezet nélkül hosszabb távon nincs keresztyén élet. Nem a létszám számít, mert ahol ketten vagy hárman együtt vannak Urunk nevében, ott van közöttünk.

Tapasztalatom, hogy sokszor elfeledkezünk az ajándékba kapott új lehetőségek tengerében, a feladatok sokféleségében újra és újra visszatalálni a propriumhoz, a sajátoshoz, az eredeti egyházi feladathoz. Végeznünk kell az oktatási, a diakóniai-szociális és kulturális munkát, feladatunk építkezni és tatarozni, a proprium viszont, amit helyettünk senki sem fog elvégezni, hogy az embereket Jézusnak nyerjük meg, hogy mindnyájan meggyökerezünk Krisztusban. Ebben a munkában kell segítenünk és bátorítanunk egymást és ezért kell mindennek történnie az egyházban.

2. Egyházi-strukturális meggyökerezés

Zsinat után és új zsinat előtt vagyunk, amikor a kelletnél is nagyobb hangsúlyt kaptak a strukturális kérdések. Ezek azért kerültek előterjesztésben a második helyre, mert másodlagosaknak tartom őket. A személyes-gyülekezeti meggyökereztetés, a személyes Krisztus-hit nélkül hiába csinálunk új meg új struktúrát, több vagy kevesebb kerületet, minden marad a régiben.

Egyházkerületünk ma a legkisebb egyházkerület a gyülekezetek és szolgáló lelkészek számát tekintve, viszont akik maradtunk, jól ismerjük egymást, új egyházmege nincs közöttünk. Feladatunk, hogy a gyülekezetek és egyházmegek új tisztségviselőit, presbitereit beolvasszuk a régiekkel együtt a szolgálati feladatok ellátásába. Ezért május 26-án, szombaton a Kecskeméten tartott egyházkerületi missziói napot elsősorban felügyelői és presbiteri missziói napként rendezzük. Kérem, hogy minden gyülekezetből jöjjön el legalább egy presbiter! Mindez szervezés kérdése, hiszen az útiköltség térítésében az egyházközösségek egyedül vagy többen együtt autóbuszokat bérelhetnek, és senkise jöjjön úgy autójával, hogy az ne legyen tele.

Az egyházi-strukturális meggyökerezés azután azt jelenti, hogy a régebbiek és az újabbak a vezetésben kialakítsák a consensus magnus – a nagyobb egységre törekvés szellemét, az ökumenikus párbeszédéből ismert fogalom, a „megbékélt különbségek” értelmében. Tehát

voltak, vannak, lesznek közöttünk különbségek, de ezek nem szabad, hogy elválasszanak egymástól, hanem a különbségek ellenére is törekedjünk a megbékélésre és kiengesztelődésre.

Ide tartozik a mai demokrácia-értelmezésünkben egy még nem eléggé felismert mozzanat! A demokráciának nem szabad a többség, sokszor csak egy-két százalékos többség diktatúrájává válnia! Az az igazi demokrácia, ahol a többség figyelembe tudja venni a kisebbség szempontjait is, mint kritikát, kiegészítést, korrekciót és nem lehangolni akarja azt, hanem a „megbékélt különbség” jegyében támogatja, és figyelembe veszi. Sajnálatos, hogy az előző két zsinati ülészakban, 1991–2000 között ez még nem sikerült!

Természetes, hogy az említett megbékélés nem jelentheti a szakvélemény elhallgattatását, a jogos kritika elfojtását. Abban az ügyben például, amikor szerintem evangélikus egyházhoz teológiailag méltatlan módon Montesquieu báró (1689–1755) részben félreértett államfilozófiája szerint elválasztotta zsinatunk egymástól az egyházi törvényhozási, az adminisztrációs és a bírói „hatalmat” vagyis inkább a gyakorlatot, legalább meg kell kérdeznünk, hol található még egy evangélikus egyház a világon, amelyik hasonló módon építette ki struktúráját. Ha pedig nincs még egy ilyen evangélikus egyház, akkor azt kell kérdeznünk, mi miért vezettük ezt be?

Fontos feladatot jelent az egyházi-strukturális meggyökerezés szempontjából a paritásos, felügyelői-lelkészi vezetés gyakorlatát megerősíteni. Tehát lelkész egyedül ne írjon alá egyházközségi anyagi ügyekben ingatlanszerződések, hanem csak a felügyelővel együtt, és természetesen presbitériumi és felettes egyházi hatósági hozzájárulás után. Időhiányra vagy sürgősségre hivatkozva nem szabad megkerülni az egyházi törvényeket és formai-eljárási hibákat véteni. Itt hívom föl a figyelmet arra, hogy az egyházközségek számára megnövekedett feladatok, intézmények (óvodák, iskolák, szeretetotthonok, szociális szolgálatok stb.) ügyintézése nem végezhető el a régi módon, egyszemélyi lelkészi vagy gondnoki vezetéssel. Szükség van megfelelő pénzügyi-adóügyi szakértelemmel rendelkező munkatársakra. Sajnos, az elmúlt hetekben két egyházközségben is sor került rendkívüli vizsgálatra adminisztrációs egyházi alkalmazottak, közöttük lelkészek felelősségét érintő intézkedésekre. Ezekre a megfelelő egyházmegyei és kerületi vizsgálatok lezárása után vissza kell térnünk azért is, hogy levonjuk a megfelelő következtetéseket, és megelőző intézkedéseket hozunk vagy javasoljuk a megfelelő törvények és szabályrendeletek módosítását.

3. Nemzeti-társadalmi meggyökerezés

Amint arra millenniumi megemlékezéseink során többször rámutattunk, egyházunk az elmúlt évszázadokban együtt tudott örülni és szenvedni népünkkel. Hazánk

előbbre jutását lelki-anyagi téren, a kulturális-oktatási feladatok vállalásában, tudományok és a művészetek területén mindig feladatunknak tekintettük. Elég olyan nevekre emlékeznünk, mint magyar reformátorok, Sztáray Mihály, Bornemissza Péter például, vagy később Tessedik Sámuel, Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, Berzsenyi Dániel, Veres Pálné, Mikszáth Kálmán stb. A legutóbbi népszámlálás adatainak összesítését nagyon várjuk, hiszen nem mindegy egyházunk és a többi egyház számára, hányan vallották ma magukat hozzánk tartozónak. Bizonyos vagyok benne, hogy egy-egy tájegység, város, megye és főváros egyházi fejlesztési terveit annak az ismeretében kell majd elkészítenünk, hogy tudjuk a területen lakó evangélikusok számát. Németh László írónk 100. születésnapja körül idézem egyik írását: „...A szellem embere az, akiben ott feszeng a szellemiség örök ösztöne: a jelenségeket együtt, egyben látni. A szellem: rendező nyugtalanság. A szellem emberét épp az jellemzi, hogy nem olthatja el a teljesség szomját, és nem nyomhatja el az egész iránti felelősség érzetét” (Új enciklopédia, 1931).

Jaj volna a következő évtizedek egyházának, ha nem tudna túllátni a saját templomtornyán, ha bezárkózó, önző, önmagát megőrző, de az egészre, a magyar társadalomra nem tekintő magatartást tanúsítana. Hozzá kell szólnunk helyi, területi és országos szinten is a mai magyar élet, a mai európai és világhelyzet adta kérdésekhez és válaszunknak evangéliumi, krisztusi megoldásokat kell felmutatniuk. A régi megfogalmazás szerint az egyház igenis politizál, azaz a szó eredeti értelme szerint keresi a köz javát, de nem pártpolitizál, azaz nem csatlakozik egyházként egy-egy politikai párthoz, mint „kísérőliturgia”. Ezért megfelelő kritikával kell szemlélnünk minden pártot.

Jelentős szempont a jövőre nézve, hogy az elmúlt 10–12 évben kiépült oktatási-nevelési hálózatunk, szociális-diakóniai munkánk és kulturális tevékenységünk intézményes háttere. Ki merete volna gondolni 1989 elején, hogy visszakapjuk államosított iskoláinkat és épületeinket? Kérésünkön felül meghallgatott minket az Isten! A következő években és évtizedekben a prioritások megkeresése és a tervszerű fejlesztés a feladat. A diakóniai intézmények területén például tudnunk kell, hogy az Európai Unióba történő belépésünk után öregotthonaink felét vagy átépíteni kell vagy bezárni, mert nem felelnek meg az európai normáknak, sőt még a magyar normáknak sem. Ehhez járul az ott dolgozók megfelelő továbbképzése mint feladat.

„Az egész iránti felelősség” társadalmi, közéleti jelenlétet, beleszólást, építő kritikát és segítő munkát jelent helyi és országos szinten. Az élet, a környezet, az ember és világunk, hazánk védelme érdekeit szolgálja az a kezdeményezés, amit Súlyom Jenő felügyelő úr terjesztett elő, gyülekezeteink és intézményeink történetének, helyzetének leírásáról, rögzítéséről a millennium kapcsán. Egy ilyen felmérés összképet ad majd és a későbbiek fo-

lyamán ehhez lehet mérni nemzeti-társadalmi begyökeresítésünk tapasztalatait és haladását is.

4. Ökumenikus-globális meggyökeresítés

Az előzőekben már történt utalás a teljesség, a consensus magnus, az összefogás szükségességére. Természetes, hogy egyházi oldalról az ökumenikus kapcsolatok fontosságáról külön is szólnunk kell. Magyarország, Európa, a világ nem egymással harcban álló egyházakat, hanem együttműködő közösségeket tud csak hasznosnak tekinteni. Az élet védelmében, a szellemi erózió ellenében egyházaink együtt léphetnek. Iskoláinkban, intézményeinkben nemcsak evangélikusok élnek, tanulnak, dolgoznak. Egy-egy egyházi intézmény, iskola területi-regionális kisugárzással rendelkezhet.

Biztosak lehetünk abban, hogy az ökumené arra is rászorít, hogy újra Németh László kedvenc kifejezésével éljék, ne vegyen rajtunk erőt a „kutyabagosi önbizalom”. A már idézett alapelv, a „megbékélt különbségek” (reconciled diversity, versöhnte Verschiedenheit) az egyházi érintkezésben újra és újra alkalmazható, még akkor is, ha vannak katolikus plébánosok vagy református lelkészek, akik nem állhatják a „lutyikat”. Az a reménységünk, hogy evangélikus-katolikus viszonyunkban a Dominus Jesus irat okozta feszültség előbb-utóbb katolikus oldalról oldódni fog, mert a katolikus egyház számára sincs más lehetőség a jövőre nézve, mint az ökumenikus közeledés, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat és az utána következő belső katolikus reformok mutatták. Az 1999. október 31-én Augsburiban aláírt, a megigazulás kérdésében elért Közös Nyilatkozat mutatja a jövő útját.

Fontos számot adni arról, hogy európai és Európán kívüli egyházi kapcsolataink kiépülése azt jelenti, hogy a következő egyházakkal vagyunk testvéregyházi kapcsolatban: Románia-Erdély, Jugoszlávia-Vajdaság, Szlovákia, Németország-Bajorország, Finnország, Ausztria, Svédország, Norvégia, Dánia, Lengyelország, Svájc, Franciaország-Elzász, Olaszország, Amerikai Egyesült Államok, Tanzánia, Pápua Új-Guinea, Zimbabwe.

A nemzetközi egyházi szervezetek közül a legszorosabb kapcsolatunk a Lutheránus Világszövetséggel, az Európai Egyházak Konferenciájával, az Egyházak Világtanácsával van. Tagjai vagyunk a Leuenbergi Egyezményt aláíró egyházi közösségnek, melybe a protestáns egyházak közül az evangélikus, református és metodista egyházak tartoznak, ha nem is mindegyik nemzeti egyház.

Befejezésül hadd hívjam fel újra a figyelmet a május 26-án megtartandó kerületi missziói napunkra Kecskeméten, ahol gyakorolhatjuk egyházi közösségünket, majd augusztus 18–19-én szintén kerületünkben, Orosházán tartandó Országos Evangélikus Találkozónkra. Isten áldása legyen munkánkon, gyülekezeteinken, hogy meggyökeresszünk a Krisztusban!

D. Dr. Harmati Béla

Felügyelői jelentés

Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés! Kedves Testvérek!

Az előző évek során kialakult rend szerint az őszy folyamán tartjuk az egyházkerület rendes évi közgyűlését. Ekkor kell a püspöknek és a felügyelőnek jelentést tennie az év eseményeiről, az egyházkerület helyzetéről. Idén azért tartunk tavasszal is közgyűlést, mert néhány egyházkerületi tisztségviselő beiktatása tavaly elmaradt. Ezt az alkalmat kihasználva, ebben a rövid jelentésben két dolgról kívánok szólni.

1. A 2000. évi egyházközszégi jelentések

Az egyik mondanivalóm a múlt évi népmozgalmi, gyülekezeti szolgálati, pénzügyi és gazdasági jelentésekkel kapcsolatos. A népmozgalmi és gyülekezeti szolgálati jelentéseket végül is minden egyházközszég beküldte, s ezek véglegesnek tekinthető összesítése el is készült. Kisebbségi problémát csak az jelentett, hogy még mindig nem vált egyértelművé mindenki számára, hogy akkor is egyházközszégenként, külön-külön kell elkészíteni a jelentéseket, ha valaki egyszerre két egyházközszégen is ellátja a lelkeszi szolgálatot. Egy esetben pedig a korábbi helyettesítő segédlelkész távozása után nem lehetett rekonstruálni a szolgálati adatokat a teljes évre, csak az új segédlelkész szolgálatba állása utáni időre. Ezzel a hiánnyal – egy ilyen összeállításban szinte elkerülhetetlenül megjelenő egyéb hibákkal együtt – adom közre a mellékletben az egyházmegyék szerinti összesítést, illetve bizonyos adatokat minden egyházközszégre vonatkozóan. Néhány egyházközszég még adós a pénzügyi és gazdasági adatokat tartalmazó jelentéssel, ezért az erre vonatkozó melléklet még nem teljes. Az összesített számokon azonban ez alig fog módosítani. (A közgyűlés óta a még hiányzó jelentések is beérkeztek, a melléklet már a javított táblázatokat tartalmazza, de a közlöny csak az egyházmegyei összesítéseket közli.)

A lélekszámokról a korábbtól eltérő rendben, hármas tagolásban kértünk adatokat, nevezetesen az evangélikus egyháztagok becsült lélekszámát, az egyházközszégi tagok számát és a választói névjegyzékben szereplők számát. Mivel ez az első év, amikor a Déli Egyházkerületben az összesítés már csak öt egyházmegyeről készült, érdekes lesz majd összehasonlítani, ha a többi egyházkerület adatai is nyilvánosságra kerülnek, hogyan is oszlik meg az evangélikusság a három kategóriában a három kerület között. Annak ellenére érdekes lesz ez, hogy a jelentésekben megjelenő számok alapján úgy tűnik, még mindig nagy a bizonytalanság annak megítélésében, hol húzódik a határ az egyháztagok és az egyházközszégi tagok között. Csak ez a bizonytalanság magyarázhatja, hogy az egyházközszégi tagok és a választói névjegyzékben szereplők száma között is kettes faktor különbség jelenik meg a jelentések alapján, pedig az utóbbi kategória az előbbinél csak

annyival szűkebb, hogy nagykorúsághoz van kötve. Egyébként majdnem ugyanilyen kettes faktorbeli különbség van az egyházközségi tagok és a becsült egyháztagok száma között is.

A statisztikai adatlapokkal együtt az év elején a lelkesi hivataloknak kiküldött kitöltési útmutatóban az a kérés szerepelt, hogy a belső egyházi népszámlálás érdekében ebben az évben minden, az egyházközséghez tartozó olyan településen, ahol evangélikusok élnek, településenként adják meg a lélekszám-adatokat, nem csak az anya-, társ-, leány- és fiókegyházakra vonatkozó számokat. Sajnos, néhány lelkész figyelmét ez elkerülte. Ezért nyomatékosan kérem, hogy ahol ez elmaradt, az elkövetkező hónapokban történjen meg a pótlása, hiszen ez nemcsak azt jelzi, hogy nem feledeztünk el a szörványban élőkről, hanem nagyon érdekes lesz majd összehasonlítani ezeket a belső adatokat a népszámlálásnak a vallási hovatartozásra vonatkozó, majd a települések szerinti bontásban is nyilvánosságra kerülő adataival, bár ez utóbbira még legalább egy évet kell várunk.

Az adatok részletes elemzésétől eltekintve itt csak néhány dologra szeretném felhívni a figyelmet. A táblázatok áttekintésénél feltűnt, hogy Orosházán az elmúlt évben a hitoktatásra járók száma lényegesen, mintegy kétharmadára esett vissza. Rákérdezés után kiderült, hogy a helyi viszonyok olyanok, hogy egyre nehezebb, szinte lehetetlen bejutni az önkormányzati iskolákba hitoktatásra. A rendszerváltozás utáni tizenegyedik évben megdőbbsenő ez a helyzet. A múlt ilyen továbbélése tükröződik nyilván abban is, hogy az egyházkerületen belül a két békési egyházmegyében a legrosszabb az egyházközségi tagok számának és az evangélikusok becsült számának aránya. Pedig ez a becsült szám viszonylag jól egyezik a keresztelek és a temetések számából kiszámítható népegyházi lélekszámmal. Ugyanez a rossz arány jelenik meg az istentiszteletek látogatottságában, a bibliaórai részvételben vagy az úrvacsorázók számában is. Ugyancsak itt a legalacsonyabb az egyházfenntartói járulék teljes összege, de az egy főre jutó összeg is. Az lehet a reménységünk, hogy az egyházi iskolákon keresztül meg lehet szólítani az új nemzedéket, s hogy az ezen a vidéken, Orosházán tartandó idei Országos Evangélikus Találkozó valódi miszsiói alkalommá váljon.

2. A Déli Egyházkerület az ezredfordulón

A második témám is az új ciklus indulásához, az új egyházi szervezeti és működési rendre való áttéréshez kapcsolódik, de másként. Szeretném, ha az évezred fordulóján egy olyan összeállítás készülne *A Déli Egyházkerület az ezredfordulón* címmel, melyben egyházkerületünk minden gyülekezetéről megjelenne egy néhány oldalas anyag, mely nemcsak az éves jelentésekből kiolvasható számszerű adatokat és az egyházkerület név- és címtárában az egyházközségre és annak tisztségviselőire vonatkozó – jelen-

tős részben már összegyűjtött, de még mindig nem teljes – adatokat tartalmazná, hanem elsőrendűen az egyházközségek által megfogalmazott szöveges anyagot. Ez az anyag minden esetben tartalmazna egy rövid visszatekintést az egyházközség megalakulása vagy önállósodása óta eltelt évtizedekre vagy évszázadokra, társult egyházak esetén a társegyházak önálló múltjára is. A hangsúly mégsem ezen lenne, hanem a jelennel való szembenézésen és azon, hogy írásban is megfogalmazódjanak a közeli vagy távolabbi jövőre vonatkozó elképzelések. Ahogy az egyházkerület kibővített elnökségének nemrég tartott ülésén, ahol ezt az elképzelésemet előterjesztettem, elhangzott: a szembenézés és a stratégia kell, a vezérmotívum legyen.

Valószínűleg a legtöbb gyülekezetben nem jönnek zavarba, ha a gyülekezet megalakulásának, a templomépítésnek az évtizedekkel ezelőtti történetét kell ismertetni. Az elmúlt ötven év eseményei azonban sokkal kevésbé vannak dokumentálva. Pedig ez alatt az idő alatt, vagy még korábban, a szlovákok és németek áttelepítésére is gondolva, drasztikus változások következtek be egyházközségeink életében, működésükben, s számukban is. Tudom, senkitől sem lehet elvárni, hogy ezeknek az eseményeknek a tudományos igényű feldolgozását készítse el ilyen rövid idő alatt, nem is ez a cél, de ez a munka, ha komolyan vesszük, fontos adalékokat szolgáltatna a múlt feldolgozásához, a későbbi történelmi munkához.

A múlthoz kapcsolódna a jelennel való szembenézés. Ebből a részből az anyagot kézbevevő számára nyilvánvalóvá kellene válnia annak, milyen öröme és nehézségei vannak az egyházközségnek, hol erősödött meg, vagy hol fáradt meg egy-egy gyülekezet, hol van szükség lelki vagy anyagi segítségre. Az ideai gyülekezeti támogatások odaítélése után magamnak is megdőbbsenve kellett újra szembesülnöm azzal a ténnyel, hogy az egyházkerület egyházközségeinek majdnem a fele kért és kapott támogatást működéséhez, s az egyházkerület majdnem ugyanennyi lelkészének a fizetését kell egy központi alapról kiegészíteni. Nem adtam még föl a reményt, hogy előbb-utóbb rendeződik a lelkészek javadalmazásának kérdése. Ahhoz, hogy ebben előreléphessünk, szintén szükség van a gyülekezetek erejének őszinte feltárására. Ez kell legyen a kiindulópontja annak a további, az egyházmegye és az egyházkerület szintjén lefolytatandó megbeszélés-sorozatnak is, melynek során különösen annak a több mint tíz egyházközségnek a helyzetét és jövőjét kell tisztázni, ahol száznál kisebb – néhol lényegesen kisebb – az egyház fenntartásában résztvevők száma. Ezeknél ugyanis az egyházközség éves bevétele általában nem haladja meg a kétmillió forintot, gyakran az egy milliót sem éri el. Ez pedig külső segítség nélkül nem tesz lehetővé önállóságot. Lehet, hogy kiderül, ennél még szélesebb az egyházközségeknek az a köre, melyben csak központi támogatással lehet ellátni a szolgálatot.

Emellett szükség van arra is, hogy a templomok, paró-

kiák, egyéb gyülekezeti épületek jelenlegi állapotát is felmérjük. Mivel az elkövetkező években nem számíthatunk az állami támogatás jelentős bővülésével, pedig elsősorban – a külföldi segélyek mellett – ez az a forrás, melyből az országos egyház a gyülekezetek nagyobb építkezéseit támogatni tudja, egyre nagyobb lesz a verseny ezekért a támogatásokért. Ahhoz, hogy előrelátó tervezéssel tudjunk élni, már most el kellene gondolkodni azon, melyik templom vagy parókia van olyan állapotban, hogy hat éven belül biztosan felújításra szorul, hol lenne szükség új gyülekezeti központ építésére. Ha ezekről a várható munkákról egyházmegyénként majd a kerület szintjén összesítés és rangsorolás készülne, talán egyre ritkábban fordulna elő, hogy olyankor futnak be életveszélyre hivatkozó segélykérésekre, amikor már a költség-vetés tartalékkerete is kimerült.

A mellékelt levélben ezeknek az egyházközségi bemutatkozásoknak, a tervezést segítő előterekintéseknek az elkészítésére kérem az egyházkerület egyházközségei elnökségeit. Az egyházmegyék elnökségét pedig arra kérem, segítsék koordinálni ezt a munkát. A legközelebbi lelkészi munkaközösségi ülésen beszéljenek erről, hogy egy-egy egyházmegyében lehetőleg hasonló szempontok szerint készüljenek el ezek az anyagok, majd azok összegyűjtése után maguk is állítsanak össze egy összefoglaló helyzetképet az egyházmegyéről.

Kérem a Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlést, határozatával támogassa ezt a kezdeményezést.

Kérem jelentésem elfogadását.

Sólyom Jenő

A Magyarországi Evangélikus Egyház
Déli Egyházkerülete
Egyházközségei Elnökségeinek

Budapest, 2001. április 27.

Tisztelt Egyházközségi Elnökség!

A 2000. és 2001. év fordulója egyházunk történetében különös időszak volt. Jézus Krisztus születésének kétezredik évfordulójára való emlékezés mellett ekkor ünnepeltük a magyar államalapítás ezredik évfordulóját, s véletlen egybeesésként ezen az évfordulón egyházunkban is új korszak indult az egyházi szervezet átalakulásával. Mindezek együttesen arra intenek, hogy hálával tekintsünk vissza a múltra, gondoljuk végig jelenlegi helyzetünket, s szövjünk terveket a jövőre nézve. Szeretném, ha ennek olyan írásos dokumentuma is lenne, melyben valós képet adhatnánk magunkról, egyházközségeink múltjáról és jelenéről, s a későbbi számonkérhetőség veszélyét is fölállalva, elképzeléseinket, terveinket is megfogalmaznánk.

Ezért azt kérem az egyházkerület minden egyházközségének elnökségétől, hogy június 30-ai határidővel néhány (géppel írva 2–3, de legfeljebb 5) oldal terjedelem-

ben vázolja föl röviden az egyházközség történetét, jelenlegi helyzetét, a nehézségeket és örömöket, s fogalmazza meg azt, mit szeretnének a jelenlegi ciklus folyamán, a 2006-ig terjedő időszakban elvégezni a belső és külső építkezésben, erősödésben. A gyülekezeti munka középpontjában nyilván az igehirdetés szolgálatának, a lelki épülésnek kell állnia, de emellett szükség van időről időre a külső feltételekkel kapcsolatos elképzelések megfogalmazására is. Ez az ezredforduló, azt gondolom, ilyen alkalom.

Nem látok okot arra, hogy a következő években a Déli Egyházkerület jelenlegi egyházközségi beosztásában lényeges változás történjen. Azokban az egyházközségekben azonban, ahol hosszú ideje nincs betöltve a lelkészi állás, elképzelhető, hogy hosszabb távon a lelkészi szolgálat ellátását összevonással kellene biztosítani. Máshol pedig esetleg éppen az önállósításról lehetne gondolkodni. Ezeknek az elképzeléseknek is meg kellene fogalmazódnia ezekben az anyagokban, mint ahogy annak is, ha úgy tűnik; hogy az egyházközség hosszabb távon sem lesz képes saját erejéből biztosítani az egyházi szolgálat ellátásához szükséges anyagiakat. Jó lenne, ha már most minden egyházközség végiggondolná, szükségesnek látszik-e, hogy az elkövetkező hat évben nagyobb javítási, felújítási, netán építési munkát végezzenek, hogy azokat, amennyiben közegyházi támogatásra is igényt tartanak, megfelelően ütemezni lehessen.

Az egyházközségek által írt anyaghoz csatlakoznának az egyházkerület névtárában az egyházközségre vonatkozó adatok. Az egyházkerület névtárában jelenleg az egyházközségre vonatkozó adatokat egy későbbi levélben küldöm el, kérve azok ellenőrzését, kiegészítését. Az egyházközségekre vonatkozó részek kiegészülnének az egyházmegyék helyzetértékelésével, elképzeléseivel, s a rájuk vonatkozó adatokkal. Célszerű lenne ebben az összeállításban összegyűjteni az egyházmegyék espereseinek és felügyelőinek a múlt évi beiktatás alkalmából elmondott beköszöntő beszédét, hiszen azok is az előttünk álló feladatokkal foglalkoztak.

Abban a reményben kérem ezt az egyházközségek elnökségétől, hogy megértik, egy olyan helyzetfelmérésről és tervezésről van szó, melynek célja az egyházközségben folyó szolgálat, munka segítése. Ezért kérem a határidő minél pontosabb betartását. Aki teheti, elektronikus úton, a solyom@szfki.hu címre küldje az anyagot, a biztos elolvashatóság érdekében Rich Text formátumú (.rtf kiterjesztésű) fájlban, s azzal egyidőben az egyházmegye espereséhez is. A nem elektronikus anyagokat az illetékes esperesnek, nekem pedig a Püspöki Hivatal címére kérem elküldeni.

Életükre és szolgálatukra Isten áldását kérem, testvéri köszöntéssel:

Sólyom Jenő
egyházkerületi felügyelő

A Déli Egyházkerület egyházközségeinek összesített népmozgalmi és gyülekezeti adatai a 2000. évben

I. Népmozgalmi adatok

1. Lélekszámok a naptári év végén:

Egyházmegye	Egyháztagok becsült száma	Egyházközségi tagok száma	Választói névjegyzékben szereplők száma
Bács-Kiskun	21 095	18 347	8 071
Kelet-Békés	30 226	12 095	3 748
Nyugat-Békés	33 350	15 906	4 909
Pest	29 346	16 545	8 568
Tolna-Baranya	14 086	11 175	6 315
Összesen:	128 103	74 068	31 611

2. Keresztelések és konfirmációk száma korosztályonként:

Egyházmegye	Keresztelés				Konfirmáció		
	Gyermekek 0-6 év	Fiatalok 6-18 év	Felnőtt >18 év	Összesen	Fiatal <18 év	Felnőtt >18 év	Összesen
Bács-Kiskun	210	12	29	251	189	23	212
Kelet-Békés	169	73	42	284	109	17	126
Nyugat-Békés	178	35	46	259	82	33	115
Pest	248	10	29	287	140	32	172
Tolna-Baranya	139	8	13	160	97	23	120
Összesen:	944	138	159	1241	617	128	745

3. Esketések és temetések száma:

Egyházmegye	Esketés			Temetés		
	Tiszta evangélikus	Vegyes pár	Összesen	Férfi	Nő	Összesen
Bács-Kiskun	23	89	112	144	158	302
Kelet-Békés	26	36	62	175	222	397
Nyugat-Békés	23	36	59	255	246	501
Pest	31	85	116	204	331	535
Tolna-Baranya	21	70	91	144	137	281
Összesen:	124	316	440	922	1094	2016

II. Gyülekezeti szolgálati adatok

4. Az egyház kerület gyülekezeteiben és intézményeiben szolgáló lelkészek (a december 31-i helyzet szerint), nem lelkészi munkatársak és az év során a vendég igehirdetők száma:

Egyházmegye	Lelkészek				Nem lelkészi munkatársak	Vendég igehirdető
	Parókus, másod-lelkész	Helyettes, segéd-lelkész	Hitoktató, nyugdíjas lelkész	Összesen		
Bács-Kiskun	11	4	112	144	158	302
Kelet-Békés	9	3	62	175	222	397
Nyugat-Békés	7	7	59	255	246	501
Pest	16	9	116	204	331	535
Tolna-Baranya	12	6	91	144	137	281
Összesen:	55	29	440	922	1094	2016

5. Istentiszteletek száma és a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyházmegye	Istentiszteletek száma						Részv. átl. száma	
	Vasárnapi és ünnepi	Hétközi	Családi, gyermek, ifjúsági	Zenés áhítatok	Egyéb	Összesen	Vasárnap	Hétköznap
Bács-Kiskun	1637	491	179	28	110	2445	2413	192
Kelet-Békés	1101	1127	70	15	67	2380	955	129
Nyugat-Békés	1420	1050	94	20	37	2621	1083	189
Pest	1818	155	97	62	76	2208	1874	272
Tolna-Baranya	2670	268	88	28	100	3154	1819	217
Összesen:	8646	3091	528	153	390	12808	8144	999

6. A nem magyar nyelvű istentiszteletek száma: német 154 • szlovák: 663

7. Az úrvacsorai alkalmak és az év folyamán kiszolgáltatót úrvacsorák teljes száma; a lelkipásztori látogatások és a lelkészi látogatások és a lelkész lelkipásztori beszélgetésére felkereső hívőkkel folytatott lelkipásztori beszélgetések száma:

Egyházmegye	Úrvacsorai alkalmak			Úrvacsorák száma	Látogatások száma	Lelkipásztori beszélgetések száma
	Temporumi	Egyéb	Összesen			
Bács-Kiskun	529	91	620	14297	2371	1152
Kelet-Békés	342	95	437	9147	2213	1863
Nyugat-Békés	291	97	388	8218	2132	937
Pest	717	117	834	22263	1670	1435
Tolna-Baranya	573	157	730	13189	2535	778
Összesen:	2452	557	3009	67114	10921	6165

8. A tárgyév őszén idült hittanórai csoportok és az oda beiratkozottak (résztvevők) száma; a naptári évben megtartott hittanórák és konfirmációi oktatási órák száma:

Egyházmegye	Hitoktatási csoportok			Hittanórák száma	Hitoktatásban résztvevők száma	Konfirmációi előkészítők
	Iskolai	Gyülekezeti	Összesen			
Bács-Kiskun	122	45	167	7799	1295	491
Kelet-Békés	88	38	126	6790	1203	332
Nyugat-Békés	180	32	212	11868	2650	264
Pest	41	58	99	4055	689	483
Tolna-Baranya	85	56	141	4166	925	563
Összesen:	516	229	745	34678	6792	2133

9. Bibliórai csoportok és bibliórák száma, valamint a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyházmegye	Bibliórai csoportok			Bibliórák száma			Résztvevők száma		
	Felnőtt	Gyermek, ifjúsági	Egyéb	Felnőtt	Gyermek, ifjúsági	Egyéb	Felnőtt	Gyermek, ifjúsági	Egyéb
Bács-Kiskun	20	18	10	567	642	238	249	228	89
Kelet-Békés	14	12	5	491	359	133	158	130	70
Nyugat-Békés	10	9	1	347	430	28	125	100	11
Pest	29	32	10	844	891	166	385	287	130
Tolna-Baranya	33	13	7	940	374	190	270	69	71
Összesen:	106	84	33	3189	2696	755	1187	814	371

10. Szeretevendégségek száma: 215

III. Egyházkormányzás

11. Egyházközségi és egyházmegyei közgyűlések, képviselőtestületi és presbiteri ülések száma:

Egyházmegye	Egyházközségi			Egyházmegyei	
	Közgyűlés	Képviselőtestületi ülés	Presbiteri ülés	Közgyűlés	Presbiteri ülés
Bács-Kiskun	29	6	97	2	2
Kelet-Békés	37	1	48	3	3
Nyugat-Békés	41	8	45	1	2
Pest	46	0	92	2	3
Tolna-Baranya	48	1	103	3	2
Összesen:	237	16	385	11	12

A Déli Egyházkerület egyházközségeinek összesített pénzügyi és gazdasági adatai a 2000. évben

1. Az egyházközségi költségelirányzatok és zárszámadások bevételi és kiadási oldalainak összesítése egyházmegyénként

Egyházmegye	Költségelirányzat		Zárszámadás	
	Bevétel	Kiadás	Bevétel	Kiadás
Bács-Kiskun	117 854 416	121 238 675	167 246 184	151 549 990
Kelet-Békés	49 254 180	49 992 211	80 060 477	69 645 282
Nyugat-Békés	91 137 115	88 183 658	95 032 246	89 641 195
Pest	106 894 949	134 364 359	179 343 792	135 328 055
Tolna-Baranya	68 869 065	79 802 592	112 694 952	106 662 547
Összesen:	434 009 725	473 581 495	634 317 651	552 827 069

2. Az egyházközségek bevételei az egyházközség céljaira közvetlenül a hívektől:

Egyházmegye	Egyházfenntartói járulékok	Adomány	Persely	Céladomány	Összesen
Bács-Kiskun	11 710 709	8 368 675	7 710 753	3 688 781	31 478 918
Kelet-Békés	4 993 167	11 379 846	4 201 447	405 538	20 979 998
Nyugat-Békés	4 546 995	5 071 743	5 284 973	3 379 136	18 232 847
Pest	14 020 243	14 140 531	15 116 401	6 494 550	49 771 725
Tolna-Baranya	11 101 830	7 882 532	8 579 573	1 880 400	29 444 335
Összesen:	46 372 944	46 843 327	40 893 147	15 848 405	149 957 823

3. Az egyházközségek bevételei gazdálkodási tevékenységből, közvetve a más gyülekezetek híveitől kapott támogatásból, illetve átfutó tételekből:

Egyházmegye	Gazdálkodásból származó bevétel	Egyházmegyei, közegyházi támogatás	Továbbítandó tételek		Összesen
			Egyházi célra	Állami kötelezettség	
Bács-Kiskun	44 959 080	4 868 591	15 120 257	5 036 859	69 984 787
Kelet-Békés	27 650 705	3 428 000	1 494 939	2 375 425	34 949 069
Nyugat-Békés	48 734 535	5 840 816	2 216 588	7 048 558	63 840 497
Pest	52 176 155	58 866 900	4 772 176	2 495 824	118 311 055
Tolna-Baranya	20 803 443	24 661 077	3 225 729	1 451 336	50 141 585
Összesen:	194 323 918	97 665 384	26 829 689	18 408 002	337 226 993

4. Az egyházközségek egyéb bevételei források szerint

Egyházmegye	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Külföldi segély	Összesen
Bács-Kiskun	28 300 344	25 763 273	12 127 862	66 191 479
Kelet-Békés	15 578 817	8 719 000	539 462	24 837 279
Nyugat-Békés	7 448 030	316 382	0	7 764 412
Pest	7 264 010	2 692 531	1 304 471	11 261 012
Tolna-Baranya	23 101 492	1 648 901	1 190 431	25 940 824
Összesen:	81 692 693	39 140 087	15 162 226	135 995 006

5. Az egyházközségek év végi zárómérlegében megjelenő pénzeszközök teljes összege:

344 446 915 Ft

6. Az egyházközségek összes adóssága év végén:

16 426 454 Ft

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET KÖZLEMÉNYEI

A lelkészképesítő vizsga írásbeli tétellei

Beadási határidő: 2001. november 15.

A dolgozatokat gépelve, 2-2 példányban kell megküldeni a püspöki hivatalba

A lelkészvizsga időpontja 2002. március 18.

1. Tudományos dolgozat (kb. 15–20 oldal)
Nép, nemzet, haza – A nemzetfogalom teológiai vizsgálata
2. Előadás gyülekezeti esten vagy szeretetvendégségen (kb. 6–8 oldal)
Miért vagyunk még mindig evangélikusok?
(Az alkalom programjának, esetleges műsorának részletes ismertetése.)
3. Igehirdetés
Ádventi istentiszteleten, szabadon választott textus alapján
(Az igehirdetés elmondása a győri szeretetház adventi hétközi áhítatán, egyeztetett időpontban.)
4. Kazuális igehirdetés ökumenikus (evangélikus – római katolikus) esketési istentiszteleten
Szabadon választott textus alapján (lehetőleg elhangzott igehirdetés szövegét kérjük.)
5. Katechetikai dolgozat
Kidolgozott óravázlat egy felső tagozatos hittanórára.
(Olyan dolgozatot kérünk, amely a 2001 őszén folyó, a vizsgázó által végzett oktatásba illeszkedik, és november hó 2. felében a vizsgabizottság két tagja jelenlétében, a vizsgázó saját gyülekezetében megtartandó óra alapjául szolgál.)
6. Lelkipásztori szolgálat
A vizsgázó írásban válaszoljon (kb. 3 oldal terjedelemben) a következő kérdésre: Miért tartom fontosnak a lelkipásztori látogatást/ beszélgetést?

Pályázati felhívás

A Weltler család kezdeményezésére a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Presbitériuma Weltler Ödön születésének közelgő 90. évfordulója alkalmából pályázatot hirdet tudományos dolgozat készítésére.

A pályázat célja a lutheri teológia jobb megismerése és megismertetése.

A pályázónak „A theologia crucis és a lelkigondozó szol-

gálata” címmel kell elkészítenie 30–50 oldal terjedelmű dolgozatát. (Irodalom: Luther: Heidelbergi disputáció, Loewenich: Theologia crucis stb.)

A pályázat nyitott.

A jelíges dolgozatokat a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalához kell beküldeni: Győr, Pf. 1639. 9001.

A dolgozat beérkezési határideje: 2001. december 15.

A pályaműveket az egyházkerület elnöksége által felkért (szakértői) bizottság értékeli.

Eredményhirdetés: 2002. március 1.

A legjobb pályamű jutalmazására a Weltler család nettó 100.000 Ft-ot ajánlott fel. (A díj indokolt esetben megosztható.)

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Presbitériuma

Jelentés az Egyházkerület Püspöki Hivataláról

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalát 2001. június 16-án szentelték fel. Az épületről Szabó György gondnok a következő jelentést adta a 2001. június 18-án megtartott kerületi presbiteri ülés számára:

A 2001. június 16-án felszentelt kerületi székház az alábbi műszaki és pénzügyi adatokkal valósult meg.

A pincszinten a gépészeti fogadó állomások, pincerekeszek, és 7 db személygépkocsi részére tárolótér került kialakításra 399 m² területen.

A földszinten a püspöki hivatal, 4 munkahellyel, egy tárgyaló – a létszámhoz igazítható bútorzattal – később tolmácsberendezéssel is felszerelhető – és egy ezzel összenyitható kápolnával, valamint egy 59 m²-es kétszobás takarító gondnoki lakással lett kialakítva. A földszint összesen 426 m².

Az első emeleten, az utcafronton a püspöki lakás van, ez 229 m², öt szoba, melyből a nappali az egyidejű több rangos vendég fogadására is alkalmas módon lett kialakítva.

Az udvari szárny tetőterében lett elhelyezve a titkári lakás, ez négyszobás, 159 m² területű. Mellette található egy db két ágyas vendégszoba, a tetőtér összesen 197 m². Az egész épület teljes hasznos területe 1 408 m², amelyben a padlástér is benne van.

A kivitelezést a Globál Kft. nyerte el a meghívásos verseny tárgyalás során. A kivitelezésnél az ő szempontjuk az volt, hogy a nagyon frekventált belvárosi területen egy jó referencia épületet tudjanak felmutatni. Ezért a vállalkozói ár számunkra kedvezően alakult, az egy m²-re vetített bekerülési költség berendezéssel együtt a 160 eFt/m²-t közelítette meg. A költségek fedezetének zömét a Magyarországi Evangélikus Egyház 180 millió Ft-tal (és még az ÁFA visszaigénylésig 13 millió Ft megelőlegezéssel), Győr város a térítésmentes átadott telken kívül 25 millió Ft-tal segítette.

Őszi terminusok

- 2001. augusztus 25–26. Látogatás Szlovéniába.
- 2001. augusztus 29. Az Evangélikus Mezőgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskola tanévnyitó ünnepélye Kőszegen.
- 2001. szeptember 1. A várpalotai óvoda új épületrészének szentelése.
- 2001. október 13. Szeretetotthon szentelése Szombathelyen.
- 2001. október 20. A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület kerületi presbiteri ülését 10 órától, közgyűlését 15 órától tartja.
Helyszín: az egyházkerület új székháza – Győr, Bajcsy-Zs. u. 21.
- 2001. október 27. Gyülekezeti központ szentelése Keszthelyen.
- 2001. október 31. Evangélikus istentisztelet a Kossuth Rádióban, igét hirdet: Ittész János püspök.
- 2001. november 3. Egyházkerületi Munkatársképző Nap Győrben, a PMTI munkatársainak vezetésével (A részletes programot később közöljük).

